

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 koronára,
Egy hónapra 2 koronára

VEDEKEL:
Egy évre 24 koronára,
Egy hónapra 2 k. 40 Ft

HIRDETÉSRE:
Egy sorra 20 fillér,
minden következő napra 15 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyetemi
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság,
József főherceg-ut. 67.
Telefon-szám: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat február 20.

Belgrádot nehéz ágyuink bombázták.

— Szerbek ágyutüze Zimony és Mitrovica ellen. — Heves harcok az egész északi hadszíntéren. —

BUDAPEST, február 19. (Hivatalos.) Orosz-Lengyelországi arcvonalon tegnap élénkebb volt a harcok tevékenység, mert oroszok arcvonal mögött folyó mozdulatok leplezésére a tüzéségi és gyalogsági tüzelést fokozták. Ebből több szakaszon harcok fejlődtek, a melyek előretolt orosz csapatok elűzésére vezettek.

Nyugat-Galiciában arcvonalunk részei támadásba mentek át és ellenséges lövészvonal egyes előretolt állásait elfoglaltuk. Tiroli osztravadászok saját szakaszukban meglepő rohammal elfoglaltak egy helységet, melyet ellenség hetek óta megerősített és akadályokkal vett körül. Itt háromszáz oroszot fogtak el.

Kárpátokban harcok nagy makacssággal folynak tovább. Nadvornától és Kolomeától északra oroszok előtöréseit csapataink ellenségnek nagy veszteséget okozva visszautasították. Harcok hevessége fokozódik.

Déj hadtérén szerbek utóbbi időben határunkon ismételtan ágyustak nyílt városokat. Így a hó tizedikén nehéz ágyúból Zimonyra közelről száz lövést tettek; ezzel több épületet, köztük főpostát, megrongáltak, polgári egyéneket megsebeztek és két gyereket meg is ölték. Február 17-én Mitrovicára lőttek. Erre balkáni hadsereg parancsnoksága Belgrádot rövid időn át nehéz lövegekkel bombázta és legfőbb parancsnokot parlamentair útján értesítette, hogy jövőben nyílt városok minden lövetésére hasonló bombázással fog válaszolni. *Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.* (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

További előnyomulás Észak-Lengyelországban.

Berlin, február 19. Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Arras-Lillei úton franciákat árknak általuk a hó tizenharmadikán elfoglalt részéből kivertük.

Champagneban franciák újra előnyomultak részben nagy tömegekkel; támadásaik tüzelésünkben teljesen összeomlottak. További száz hadifogoly jutott a kezünkre. Franciák által a hó tizenhatodikán elfoglalt rövid árokrészeket részben visszafoglaltuk. Bourreille-Vouguois elleni támadásnál, amelyt már jelentettünk, öt tisztet és negysshátszhetvenkilenc tónyi légénység sebesületlenül fogságunkba jutott.

Verdunától keletre Bombresnél franciákat kezdetben kivívott sikerek után súlyos veszteségek mellett visszavertük.

Vogézekben rohammal elfoglaltuk a Lussétól délre fekvő hatszázas magaslatot és kettő géppuskát zsákmányoltunk.

Keleti hadszíntér:

Tauroggent tegnap megszállottuk.

Grodnotól északnyugatra és Suchowolától északra, üldözési harcok befejezésük előtt állanak. Kolnotól északnyugatra még tolyik a harc. Imyszyniectől délre oroszokat néhány helységből kivertük.

Lengyelországban Visztulától északra Wkra mindkét partján Racionztól keletre kisebb összetűzések voltak.

Lengyelországnak Visztulától délre eső részéből nincs ujság. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Egyenlő kenyéren.

Arad, február 19.

Sok minden egyéb között a háboru megteremtette a kenyér-demokráciáját. Nehány hét múlva úgy lesz, hogy senkinek, a milliomosnak és a kiscgazdának egyformán nem lehet több kenyere egy hétre valónál. A földesur, a ki az éléstárban egész esztendőre ellátta családját a maga örlette tiszta szép fehér liszttel és a munkás, a ki szombaton este a heti béréből vett lisztet a fűszeres-boltban. Ezen pedig, ha az új rendet keményen és igazságosan hajtják végre s ha a magyar népben lesz annyi komolyöntudat, hogy ehhez a komolyszükség által parancsolt új rendhez alkalmazkodjék, nem lehet semmi pénzzel változtatni. Pezsgőt ihatik, a kinek kedve tartja és módja van rá, — de kenyeret nem kaphat többet annál, mint a mennyi a meglevő készlet elosztása szerint rája jut egy hétre és egyforma kenyeret: azt a barna, kevert lisztből sült kenyeret, a melyet ép oly könnyű megszokni, mint a háboru egyszerű, szórakozást kerülő életmódját.

A hatóság pedig elő fogja hívni a rejtett lisztkészleteket, akár csak a bujkáló katonaköteleseket. Elő, elő, féltett kincsei az éléskamarának, a konyhaszögletnek. A ravasz elővigyázat, amely még a tél elején, sőt a mozgósítás első heteiben megtöltötte a lisztesszakot és a lisztes ládát, csődöt vallott. Az okos és ügyes emberek úgy beszéltek egymás között erről, „nekem odahaza három mázsa lisztem van“, mint a hogy a bankok szoktak büszkélkedni a tartaléktökejükkel. Most ez a tartaléktöke elvesz, értéktelenné lesz. Nem is lenne igazságos, hogy egyesek semminő, vagy méregdrága liszthez jussanak a miatt, mert a tartalékozásnak ezt

a módszerét városban és falun egyforma sokan alkalmazták. Akik nem látták el magukat előre, azok nem voltak könnyelműbbek az előbbieknél, csak több bizalmuk volt a nemzet sorsa, a jövő alakulása felől. Szabadda ezeket azzal büntetni, hogy ötszörös áron fizessék meg a kenyeret, a barna kenyeret, mialatt a többiek a fölös lisztből gond nélkül gazdálkodnak és süttethetik a fehér cipót?

Ennek meg kell szünni, — és ha az országban van egy csöppje a felebaráti közösségnek, az emberek szolidaritásának, akkor mindenkinek azon kell lenni, hogy megszűnjön. Az éléskamarában fülhalmozott, vagy félretett lisztnek csak addig volt valami célja és értelme, amíg nem tudtuk, vajjon lehet-e később egyáltalán kenyérré valót kapni. Most azonban, a mikor a kormány az egész ország lakosságának kenyérszükségletéről gondoskodik, a mikor biztos módját szerzi meg annak, hogy mindenki a jövő termésig egyforma árban és egyforma minőségben megkapja azt a lisztadagot, a melyre szüksége van, fölöslegessé vált az elővigyázat és a rezerválás.

Hogy pedig a kormánynak és a hatóságoknak ez a törekvése minél teljesebb mértékben sikerüljön, hogy a háboru alatt minél kevésbé érezze meg az ország az élelmiszer-szükségét, elvárható, hogy a lisztkészletek rekvirálásánál mindenki kötelességszerűen, szabódás nélkül be fogja jelenteni és oda fogja adni a maga fehér kincsét. Ha a hazafias kötelesség megnyilatkoztatta a szíveket akkor, a midőn pénzt, arany- és ezüst-tárgyakat kellett a háboru céljaira adni, akkor bizonyára megteszi most is a hatását, a mikor a hazának a lisztet

kell odaadni. Nem ingyen, hiszen a rekvirált lisztet megfizetik: nem is azért, hogy a hogy a számunkra végkép elvessezen, hiszen a rekvirált liszt vissza kerül a lakosság közé. A mint eddig dicsekedtek azzal, ha valakinek odahaza elegendő lisztje van, ezután szegény lesz ezt bevallani. Az itthon maradtak tanuljanak egy keveset a harctéren küzdők kötelességtudásából, fegyelmességéből, szokjunk rá, hogy minden héten az állam útján kapjuk a magunk kenyerét, valamennyien egyformán és egyformán. A kinek a háboru meghagyja az életét, a testi épségét, a megszokott életmódját, a családi körét és a délutáni feketéjét: ebben az egyben tegyen valamit a hazáért.

Német sebesült és magyar leány szerelme.

(Romantikus történet a hadikórházban.)

Nagyvárad, február 19.

Régi regényekben olvastuk, hogy a sebesült hős megszerette az ápolónőjét és duló esaták után oltárhoz vezette az ifju hölgyet, aki a szenvedések napjaiban a jótettek és a kedves szavak balzsamával gyógyította a fiut. Ilyen kedves és megkapó romantikus történet játszódott le Nagyváradon is. Egy német sebesült katona megszerette és eljegyezte a hadikórház egyik ápolónőjét. Az eljegyzést tegnap tartották meg szűk körben, amelyen a szép ápolónő ismerősein kívül a hős vőlegény néhány bajtársa vett részt.

Eihenwald Wilhelm düsseldorfi előkelő vaskereskedő a háboru elején bevonult ezredéhez, egy porosz gyalogezredhez, amely előbb Oroszországban küzdött, később pedig a Kárpátokban védte a magyar határt. A kárpáti harcokban megsebesült Eihenwald Wilhelm s a német sebesült szállítómánnyal Nagyváradra került, ahol a honvéddhadapródiskolában helyezték el. Egy alkalommal, midőn a teremben levő sebesültek ápolónője nem volt a kórházban is a német katona épen magas lázzal feküdt az ágyon, bejött a szobába Berger Irén, a szomszédos terem ápolónője és jeges borogatást rakott a szenvedő katona homlokára. Aztán több ízben érdeklődött a gyógyuló porosz vitéz állapota iránt és így néhány hét alatt megbarátkozott a sebesült és ápolónője.

Eihenwald Wilhelm a múlt héten már elhagyhatta az ágyat és első utja Dálnoki Kovács Aron dr. főorvoshoz, a hadikórház vezetőjéhez vezetett, akinek kijelentette, hogy megszerette az ápolónőjét s kérte a főorvosot, hogy miután ő nem ismerős Nagyváradon, érdeklődjék a leány szülei s körülményei iránt.

A főorvos információja kitűnő volt s akkor a düsseldorfi kereskedő felkereste Berger Irén anyját, egy nagyváradai özvegyasszonyt és megkérte a leánya kezét. Az özvegyasszony kiisentette, hogy nincs kifogása a házasság ellen, de ő szegény özvegyasszony és nem adhat a leányának hozományt.

Eihenwald Wilhelm szinte megsértődött erre a megjegyzésre és kijelentette, hogy ő neki nem kell hozomány, ő a kisasszonyt szereti és elakarja venni. Özvegy Bergerné természetesen beleegyezett a házasságba s Eihenwald értesítette a dologról Düsseldorfban lakó szüleit, akik örömmel veszik tudomásul hős fiuk választását.

Tegnap délután tartották az eljegyzést, amelyen Lédig Miklós nagyváradai kereskedő a megjelentek előtt kihirdette, hogy Eihenwald Wilhelm düsseldorfi nagykereskedő, jelenleg közlegény őfelsége Vilmos császár egyik gyalogezredében, eljegyezte Berger Irént és mikor visszatér a háboruból, eljön érte és elviszi magával a nagy és dícsőséges Németország egy kedves városába.

Letartóztatott álfőhadnagy.

(Titokzatos botrányhős. — „Kémeket keressék!”)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, február 19.

Az éjszaka a Fehérvári-úton, a Fehérvári-kávéház előtt, egy honvédfőhadnagyi uniformisban levő egyén megállított két civilt.

— Kik önök? Igazolják magukat!

A civilek csudálkozva kérdezték az igazolás okát, mire a főhadnagy azt felelte:

— Kémeket keressék s önök gyanusak nekem!

Véletlenül az egyik megszólított civil rendőrtisztviselő volt. Ezt közölte is a főhadnaggyal, mire kölesönös igazolások következtek. Ekkor már a közelből rendőrök jöttek elő, akikre az állítólagos főhadnagy ráparancsolt, hogy vigyék be a civileket a főkapitányságra. A rendőrök közül többen megismerték a rendőrtisztviselőt és természetesen vonakodtak eleget tenni a parancsnak. Amikor a főhadnagy látta, hogy a rendőrök semmiképpen sem hajlandók parancsának engedelmeskedni, azzal ment el, hogy majd a hadikaszárnyából őrzőjartot hoz. Meg is jelent néhány perc múlva fel-tüzött szuronyu katonák kíséretében, amikor a civilek elé értek, ráparancsolt a katonákra, hogy a két civilt vigyék be a kaszárnyába; ha pedig azok vonakodnának, löjjenek rájuk.

A katonák látták, hogy a főhadnagy ittas állapotban van és vonakodtak. Közben egyre több és több rendőr jelent meg. Előzően már betelefonoztak a főkapitányság központi ügyeletére is, ahonnan Kalmár Béla és Papp Géza fogalmazók és Mihály Lajos rendőrfelügyelő érkeztek a helyszínére. Ezek automobilon érkeztek, közben azonban a főkapitányság értesítette a térparancsnokságot, ahonnan Erős Gábor honvédfőhadnagy érkezett meg.

Az egész társaság most a főkapitányság központi ügyeletére vonult, a főhadnagy kivételével, akit az őrnagy vitt a térparancsnokságra. Itt kiderült, hogy a főhadnagy, aki Kovács Eleknek, 1. honvéddyalogezredbeli parancsőtisztnek mondja magát, nem szerepel semmiféle katonai nyilvántartásban. Egyenruhája is kifogásolható, mert sokban nem felel meg a szabályoknak. Erős őrnagy azután bevitte a főhadnagyot a főkapitányságra, ahol ma reggel kezdte meg a kihallgatását Szentkirályi Béla rendőrkapitány.

A főhadnagy elmondotta, hogy mint tiszt-helyettes vonult be, részt vett a galíciai hadjáratban, novemberben lett hadnagy és nemrégiben főhadnagy. Hivatkozott több ismerősére, akik igazolni tudják, hogy valóban főhadnagy, ezek közül azonban pillanatnyilag egyet sem lehetett előkeríteni. A vizsgálat a rendőrségen folyik.

Dél felé kiderült, hogy a „főhadnagy” jogosulatlanul használta az egyenruhát. Erre Szentkirályi Béla rendőrkapitány letartóztatta. Most nyomozzák, hogy kicsoda igazában az ál főhadnagy.

A közös pénzügyminiszter látogatásai.

(Koerber Ernő dr. Budapestben.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, február 19.

Koerber Ernő dr. az új közös pénzügyminiszter, akinek Budapestre való érkezéséről már megemlékeztünk, tegnap este Tisza István gróf miniszterelnök társaságában megjelent a nemzeti munkapárt körében. Tisza István az érdekes vendéget előbb Lukács Lászlóhoz vezette, majd régibb ismerőseit, Khuen Héderváry gróft, Nagy Ferencet, Rosner bárót, Lukács Györgyöt és Thuróczy Vilmost kereste föl a közös pénzügyminiszter. A társalgás során különben kiderült, hogy Koerber ismerős csaknem az összes aktív miniszterekkel és jól ismeri Bárczy polgármestert is. Az est folyamán rendkívül érdekes beszélgetések alakultak ki. Egy újságíró előtt a következőket mondta a közös pénzügyminiszter:

— Benyomásaim a legjobbak. Azok közé az emberek közé tartozom, akik nem keresik a konfliktusokat, hanem épen azok elhárításán igyekeznek. A régi ellentétek jelentéktelenek voltak és azok maguktól tűnnek el. Több, mint tíz esztendeje, hogy visszavonultam a politikai tevékenységtől és ha valószínű volt is, hogy visszatérek ahhoz, mégis nem reméltam, hogy valaha a közös pénzügyminisztérium bécsi palotájába költözhetem.

A közös pénzügyminiszter, aki tegnapelőtt este Budapestre érkezett, hogy hivatalosan bemutatkozzék a magyar kormány tagjainak, ma délben folytatja megkezdett látogatásait. Valószínű, hogy még két napot tölt a fővárosban, azután Thallóczy Lajos osztályvezető kíséretében visszatér Bécsbe.

Koerber ma délelőtt is folytatta azokat a bemutatkozó látogatásokat, amiket a hatóságok fejeinél, Magyarország számos előkelőségénél tett. Reggelre Koerber dr. Széll Kálmán volt miniszterelnök vendége volt a Nemzeti Kaszinóban, amelynek a közös pénzügyminiszter különben már évek hosszú sora óta tagja. Koerber valószínűleg a holnapi nap folyamán utazik el Budapestről.

Képviselői napidijak — az esetek családjainak. Budapestről jelentik: A politikai pártok vezetői hosszabb idő óta megbeszéléseket folytatnak aziránt, miként lehetne a párthónap múltán befejezést nyerő parlamenti ciklust meghosszabbítani. Az első ötlet szerint a pártok megállapodnak abban, a kerületek jelenlegi képviselőit egyhangulag választják meg és ezáltal elkerülik a ciklusok meghosszabbításában rejlő alkotmányserelmet s elkerülik azt is, hogy míg a választók színe-java a harcmezőn küzd, addig a többi választópolgár azért folytasson polgárháborút, hogy ki legyen a követ? Ezek a megbeszélések eredményre nem vezettek s ma a pártok véleménye abban egyezik meg, hogy a háboru végéig, esetleg a békekötés utáni hatodik hónapig meghosszabbítsák a jelenlegi mandátumokat. Erre az esetre komoly képviselők körében fölmerült az az ötlet, hogy lemondanak képviselői napidijukról. A törvény értelmében ugyanis a képviselői napidij csak a ciklus végéig jár a képviselőknek, e ciklus lejártá után a mandátumoknak közérdekből való meghosszabbítása esetén, a képviselők tehát jogosulatlanul élveznek napidijukat. Ezért az a terv, hogy a mandátumok meghosszabbításának javaslatánál egy ellenzéki képviselő felszólal és indítványozza, hogy a képviselők az esetek családjai javára mondjanak le az öt éves cikluson túlterjedő napidijukról.

Hatszáz ezer oroszot fogtak el a szövetségesek.

— A második mazuri győzelem után. — Német előnyomulás a Visztula jobb partján. —

— Távirati tudósítás. —

Berlin, február 19.

Hatvannégyezer oroszot fogtak el a mazuri tavak melletti harcokban. Hatalmas szám, amely több mint két hadtestnek felel meg. Rendkívül nagy az ideig foglyul esett oroszok összes száma is és épen Kelet-Poroszországban jutott jelentékeny része az orosz hadseregnek fogságba.

Már a határ melletti első harcokban, 1914. augusztusában is sok orosz került fogságba, így Stallupönennél 3000, Gumbinnennél 8000. Ha ez a szám nem is nagyon nagy, de figyelembe kell venni, hogy ezekben a határvédő harcokban szereplő csapatok egyáltalán nem voltak nagyon erősek, úgy hogy a fentebbi számok a harcoló csapatok jókora részét jelentik. Következett ezután a tannenbergi nagy győzelem, amelynél 90.000 ember jutott fogságba. A mazuri tavak harcában újabb 80.000 orosz került fogságba. A Suwalki kormányzóságban folyt harcokban október elején Augustownál 3000, Suwalkinál 2700, Schirwindtnél 4000, Lycknél 800 fogoly volt. Ép így sikeresen alakult a Visztula elleni előnyomulás, ahol például Opatownál 8000, Iwangorodnál 4800 és később még egyszer 1800 orosz jutott fogságba. November elejéig a német fogolytáborokban tartózkodó oroszok összes száma 8121 tiszt és 186.797 katona volt, amely számba nincsenek beleértve az akkor még szállítás alatt lévő foglyok.

November hónapja újból gazdag győzelmi zsákmányt hozott, így Lipónál 5000, Wlowlaweknél 23.000, Lodzánál és Lovicnál 40.000 ezer fogoly volt. November 11-étől december 1-ig több mint 80.000 orosz került fogságba, december 31-ikéig 186.000-ra szaporodott ez a szám. Az év végéig az összes foglyok száma hivatalos adatok szerint 3575 tiszt és 306.294 legénység.

Január hónapban is szaporodott a zsákmány. Borzymownál foglyul esett 1000, Suchánál 1400, Rawkánál 2000, a Visztulától északra 1000 orosz és február hónapban Haminnál 6000, a Bsuránál 1000, Plocknál 1000 és most a mazuri tavaknál 64.000. Itt csak a nagyobb eseményeket említettük. Minthogy azonban az egész fronton naponta ejtenek foglyokat, összes számuk még sokkal nagyobb lehet. A január és február hónapokban nagyobb vállalkozásoknál foglyul ejtettek száma a hivatalos sűrűnyök szerint 78.000. Összesen tehát 390.000 orosz fogoly van Németországban.

Ami az osztrák-magyar seregek foglyait illeti, hivatalosan jelentették, hogy december 20-áig 200.000 fogoly volt, de ebben a számban a szerbek is bennfoglaltattak. Időközben azonban sok új foglyot ejtettek, így december végén és január elején a Gorlice melletti harcokban 12.700, a Kárpátokban január végéig 10.000, február elején 5000 orosz fogoly volt. Ha összeadjuk a vezérkari jelentésekben szereplő orosz foglyokat, mostanig 175.000 orosz foglyot számolunk, de ebben csak a nagyobb tételek szerepelnek, úgy hogy valójában kétszáz ezerre becsülhetjük a monarchia orosz foglyait.

Németek a Suwalki tartományban.

Milano, február 19. A Corriere della Sera írja: A németek keletporoszországi offenzívája szerencsés előmeneteket tett az utóbbi napokban, olyanira, hogy a visszavonuló oroszok által kifejtett ellenállás teljesen elgyöngült, ami az orosz vezérkari jelentésből is kiolvasható. A németek minden használható utvonalon előnyomulnak a Suwalki-tartományban. A németek biztos irányban nyomulnak tehát elő és — mint eddigi műveleteikből láttuk — mindig megfontolva és elővigyázattal cselekszenek.

Előnyomulás a Visztula jobb partján.

Berlin. Csak most tüntetik ki, hogy az a német győzelem, amelyet Block-Racionz vonalon arattak, milyen nagy jelentőségű. A német csapatok váratlan támadása az oroszoknak óriási veszteségeket okozott és két napos makacs harc után végül is állásaikat feladni kényszerültek. A németek győzelmesen tovább nyomulnak a Visztula jobb partján.

150.000 embert, rengeteg ágyút vesztek az oroszok.

Bern. A Berner Bund tudósítója jelenti: a keleti hadiszállásról: Az egész óriási orosz front tényleg be van nyomva mind a két szárnyon. Az oroszok veszteségei meghaladják a százötvenezer embert.

A Züricher Post katonai szakértője úgy vélekedik, hogy az orosz hadsereg rengeteg mennyiségű ágyúvesztését már fenyegetően érzi. A legutóbbi hatalmas győzelem után Hindenburg minden idők legnagyobb hadvezérei közé tartozik. A mérhetetlen mazuri diadal csak úgy volt lehetséges, hogy a csapatok bámulatos meneteléseket végeztek s így sikerült az ellenséget döntően megverni.

Zsákmányolt orosz hadipénztár.

Berlin, február 19. A „National Zeitung“ jelenti Königsbergből: A Mazuri-tó mentén vívott győzelmes csata óriási hadizsákmánya között van az orosz ezredpénztár is, amelynek tartalma 250.000 rubel aranyban.

A mazuri győztes vezérek.

Berlin. A Kelet-Poroszországban lefolyt győzelmes hadműveleteket, melyek a kilennapos mazuri téli csata után a 10. orosz hadsereg teljes megsemmisítését eredményezték, Hindenburg vezette. Főparancsnoksága alatt von Eiechorn tábornok és von Below gyalogsági tábornok vezették az egyes hadsereg-csoportokat.

Hermann von Eiechorn 1848-ban született Brealában. Résztvett az 1866-iki háborúban és az 1870/71. háborúban zászlóalj-segédtszije volt a 2. honvédgárdazrednek. 1904-ben a XVIII. hadtest parancsnokló tábornoka lett, 1912-ben pedig a hetedik katonai kerület főfelügyelője. A háboru elején súlyos betegség miatt nem tudott részt venni a háborúban, de azután aktív parancsnokságot ve-

gyen át. Gyógyulása után rábízták a keleti harctéren egy hadtest vezetését.

Otto von Below 1875-ben lett hadnagy, egy ideig a vezérkarhoz tartozott. Később a 19. gyalogezrednek és 43. gyalogos brigádnak lett a parancsnoka. A háboru kitörésekor az insterburgi 2. hadosztály parancsnoka volt és résztvett kezdettől fogva Kelet-Poroszország védelmében. Majd az első hadtest parancsnokló tábornoka lett és később a Kelet-Poroszország keleti frontján lévő összes csapatok parancsnoka lett, amelyekkel az utolsó hónapokban sikeresen verte vissza az oroszok minden támadását.

Varsóban élelmiszer hiány van.

Kopenhága, február 19. Varsóban többféle élelmiszerben hiány mutatkozik. A kormányzó ezért a város élelmiszerkészletének összeírását rendelte el.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: Böregér, új betanulással.
Vasárnap d. u. Vig özvegy, este Sárga osikó.

Hétfő: Éjfélkor 12-ig.

Kedd: Böregér.

Szerda: Mozitündér.

Csütörtök: Délibáb-utca 7., ujdonság.

Péntek: Délibáb-utca 7.

Szombat: Katica, új operett először.

* A színház hírei. Holnap, vasárnap két kiváló darab kerül színre, délután a most ujjonnan betanult Lehar Vig özvegye, míg este Csepregi legkiválóbb népszínműve, a Sárga osikó kerül színre.

Jövő héten két szenzációs ujdonság: Délibáb-utca 7. és Katica, operette kerül színre.

* Psylander az Apollóban. A Psylander-premierek sikereiben gazdag estéi szaporodtak a mai nappal. Mind a három előadás utolsó helyig zsúfolt nézőtér előtt került vitatásra az Apollóban „Az élet iskolája“, és a finom érzékekkel átszőtt színjáték, amelyben a főszerepet Psylander Waldemár játssza azzal a kiváló művészi kvalitással, amelyek megalapozták nagyszerű karrierjét. Ebben a mozdarában nincsenek idegőző események, az kétségtelen, de annál több benne a megkapó, szentimentális érzés és a szép gondolat. Az új műsor másik felét a „Zsiga formába jön“ című három felvonásos bohózat foglalja le. Rendkívül kacagtató ez a pompás bohózat. Még szombaton és vasárnap mutatja be az Apolló ezt a kiváló programot.

* Szélhámos trió. (Szenzációs bűnügyi dráma az Urániában.) Rendkívül érdekes és izgalmas detektívjáratot mutatott be a színház. Egy szélhámos társaság ügyesen és vakmerően előkészített lopást követ el, egy nagyértékű képet rossz hamisítvánnyal cserél ki és csupán a híres detektív nagyszerű kutatásai tudnak fényt deríteni a titokzatos ügyre, ki bátor leleménységgel a szélhámos trió összes tagjait börtönbe viszi. — A németek francia földön. (Uj háborus aktualitások az Urániában.) A háboru legizgatóbb fejzetének, a német-francia harcoknak egyes részleteit mutatja be ez a legújabb hadi híradó. Egy városért folytak heves harcok, melyet a franciák egy éjjeli támadással visszafoglaltak, de két órával később ismét a németek kezében volt 800 fogolyal és több gépfegyverrel együtt. Képtünk bemutatja a város főutóját, hol a harc a leghevesebb volt, házakat, melyekből gépfegyverrel tüzeltek a német csapatokra és a francia és német elesettek sírjait.

* Az orosz leánykereskedelem — az Apollóban. Ez a szenzációs szociális tárgyú dráma az Apolló-színház legközelebbi nagy ujdonsága. A cár birodalmának kulturálatlanságát mutatja be megdöbbentő színekben ez a nagyszabású film, amely ma a legnagyobb eseménye a mozik világának.

* Felhívjuk a közönség figyelmét Kerpel Izsó 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárára.

Magyar huszárok

a lengyel mágnás gazdaságában

(Helyreállított gyárak. — Uj élet a csatár puztulása között.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 19.

Laszcik Gyula vas megyei főállatorvos igen érdekes levelet írt eddigi oroszországi élményeiről egyik aradi jóbarátjához. A levélből közöljük az alábbi részt:

— Ellenséges, azaz reele hódított területen egyik ősrégi lengyel herceg több száz éves kastélyában kvártélyozunk, hol maga a hercegünk, *Lubomirszky herceg is itt él ma már velünk barátságos viszonyban.* Eleinte mint ellenséget kezelt bennünket a herceget, de ma már teljesen megváltozott a nézete. Története pedig az, hogy itt, ahol épen az ő kastélya körül mintegy 35.000 kat. holdnyi birtokán 6 hétig (december közepén végződött) elkeseredett csata dult, melyet ő, — mint a német mondja — mitmacholt, meglehetősen kárt okozott neki. Így például az oroszok visszavonulásuk alkalmából szétrombolták malmát, szeszgyárát, gazdasági műveit, villanytelepeit stb., megakadályozták őt termései elcséplésben, ő, mint orosz alattvaló, megijedt attól, hogy mit fogunk mi neki minden kárt csinálni, ha „hontársai” így bántak el vele. Az oroszok befűtöttek ébenfa ősrégi szekrényeivel, kivagdosták műemkek olajtestményeiből a nekik tetsző részeket bicskával s elvitték; elcipelték pincéiből 300 évesnél idősebb borait, pálinkáit stb.

Ezzel szemben mi igen jó termőföldön felállított gazdaságát fokozatosan rendbehozzuk s ma már mint közigazgatási hatóság is, a népet megrendszabályozzuk, remekszép vadalománya vadorzóit elcsipjük, bíróság elé állítjuk, fatolvajait bezárjuk, egyébként nem értékesíthető terményeit, rozstát, árpáját, lisztjét, burgonyáját készpénzben megvesszük, gépeit helyrehozzuk, a mi becsületes huszárijaink felügyelete alatt működtetjük malmát szeszgyárát. Talán visszatetsző és tulságos humánumnak tetszik eljárásunk s lehet talán azt is gondolni, hogy tulbizalmasok vagyunk egy még teljesen nem asszimilódott volt ellenségünkkel, egy nemrég orosz alattvalóval; s talán enyhítjük a haditörvényeket? Oh nem! Mi csak összehozzuk érdekeinket az ő teljesítő képességeivel és megtartjuk magunknak az ő erejét a magunk számára továbbra is oly erőben, hogy abból nekünk később is hasznunk lehessen. Gabonáját elcsépléjük, mert a mi katonáinknak kenyér kell, lovaiknak szalma s ez okból meg is örömléjük a rozstól lisztnek, az árpát jó magyar néven gerstlinek. A mi neki és családjának kell, rendelkezésére bocsátjuk, a többi métermázsánkat elszállítjuk a megállapított ár kifizetése után. Tiszított és tisztítatlan szesz készletét megvettük a hadsereg számára. Szeszgyárát rendbehozzuk, működtetjük, mert lovainknak szüksége van a szeszmoslékra, hogy újból gyorsan talpra álljanak és munkabírók legyenek stb. Nincs szén, mert az kell vasutainknak. Van össze-vissza vagdosott fa elég az erdőn, amit golyók, gránátok, erapnellek letaroltak, katonáink levagdostak, kintülő faszenet csinálunk belőle s a gépek gyorsan működnek. Mindezeket ő nem tudja így, amint én leírom, csak annyit tud, hogy munkái nem henyélinek, gazdasága mű-

kodik s mi minden elvett darabka anyagért a megillető árat kifizetjük.

Európai nagy műveltségű ember lévén, gyorsan levetkőzte idegenkedését s ma már békés egyetértésben élünk.

Elitelt gabonauzsorások.

(Nem tartják be a maximális árakat az arad megyei gazdák.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 19.

Mióta hatósági beavatkozással szabták meg a legszükségesebb élelmiszerek maximális árát, azóta a piacon a rendőrség emberei ügyelnek arra, hogy az árusítók ne lépjenek túl a legmagasabb árakat és nélkülözhetetlen árucikkeikkel, melyeket a közönség normális életszükségleteinek kielégítésére kénytelen vásárolni, ne zsarolják meg a vevőket. A kihágási bíróság ma ítélkezett először olyan árusítók felett, akik megszegték a maximális árakról szóló rendeletet.

A Boros Béni-téren lévő gabonapiacra tizenöt métermázsas árpát hozott ma be *Rapcsánszky János* nagyvarjasi gazdálkodó. Az árpát elakarja adni, de olyan magas árat kért érte, hogy nem akadt vevője. Az árpának huszonnyolc korona a maximális ára és ennyit fizettek is volna a venni akarók, de a gazdálkodó makacsul ragaszkodott hozzá, hogy harminc koronán alul nem adja el az árpát. A piacon szolgálatot teljesítő rendőröközeg figyelmeztette rá, hogy ilyen magas árat nem szabad kérni, mert különben megbüntetik.

— Bánom is én — mondotta *Rapcsánszky* — az Istennek so adom oda harminc koronán alul.

Miután minden jóakaró figyelmeztetés kárba veszett a csökönyös gazdánál, végül is a rendőr előállította a kihágási bíróságra. *Weil Károly* dr. rendőrfogalmazó, kihágási bíró elé került a nagyvarjasi gazda, aki itt is beismerte, hogy magas árat kért az árpáért.

— Igaz — mondotta — hogy harminc koronán alul nem akartam eladni, de nálunk, Nagyvarjason nem hirdették ki, hogy nem szabad ennyit kérni.

A kihágási bíró természetesen nem fogadta el a védekezést, és három napi elzárásra, valamint száz korona pénzbüntetésre ítélte *Rapcsánszky Jánost*. Az ítélet ellen a gazda fellebbezett.

Ugyancsak ma ítélkezett a kihágási bíró *Frensz Száva* feleki román gazdálkodó felett, aki szintén megszegte a maximális árak rendeletét. Egy métermázsas tengeriért huszonkét koronát kért, pedig csak husz korona ötven a tengerinek legmagasabb ára. A rendőrbíró ötven korona pénzbüntetésre ítélte a gazdálkodót, aki szintén azzal védekezett, hogy nem volt tudomása a tilalomról. Az ítéletben megnyugodott.

Grumász László dr. rendőrkapitány, kihágási bíró is több környékbeli gazdálkodó és ügynök ellen folytat eljárást, akik a terményeket a maximális áránál magasabban adták el vagy vették meg. A piacon ezentúl szigorú ellenőrzést tart a rendőrség, egy rendőrfelügyelő, két detektív és több rendőr állandóan figyeli majd az árak alakulását, és remélhetőleg sikerül majd szigorú büntetésekkel elfojtani az élelmiszerekkel elkövetett minden visszaélést.

Maximális lisztárak

Aradon.

(A tanács új árjegyzéke.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 19.

A kormány a háború folyamán többször kiadott rendeletei szabályozták a gabona maximális árát és mindegyik rendelet tartalmaz általános direktívákat a liszt árak megállapítására vonatkozólag is. Minthogy azonban időről-időre a liszt más és más arányú gabonakeverésből készül, legutóbbi kormány rendelet szerint már csak 50 százalékos búzát szabad használni, a liszt árak olyan ingadozóak voltak, hogy sem a termelő, sem a közvetítő kereskedő, a vevő pedig abszolút nem ismerte azokat. Börze nincs, a lapok a tőzsdén kurzusokat nem is közölhetik, mert tilos, a közönség teljesen tájékozatlan. A rendeleteket ellenőrző rendőrség szigorúan járt el a visszaélők ellen, mert a közönség panaszkodott és a bíróság még sem tudta voltaképpen, melyek a ma érvényben lévő liszt árak.

Ennek a zavaros állapotnak végét vetendő *Green Nándor* főkapitány előterjesztésére a tanács *Et* és *Kilényi János* főszámvévőt bízta meg, hogy a miniszteri rendelet alapján pontos lisztárjegyzéket készítsenek, a melyet aztán a tanács hirdetmény útján a közönség tudomására ad. A számítások megtörténtek, a főkapitány ma benyújtotta azokat a tanácsnak, a ki a holnap tartandó ülésen ratifikálni fogja azokat és közzhírré teszi.

A tanács rendelkezése szerint február 15-étől ezentúl Aradon csak 50 százalékos keverésű kenyérliszt hozható forgalomba és a pékek is csak ilyen lisztből süthetnek kenyeret. A liszt árak a kormány rendeletei szerint a nyersanyag árának bizonyos százalékaival lehetnek magasabbak és ezért a gabona maximális árát alapul véve a következőképp alakulnak:

1. Buza tiszta liszt 100 százalékos búzából 67 korona.
2. Főzöliszt 70 százalékos búzából 30 százalékos árpából 57 korona 40 fillér.
3. Kenyérliszt 50 százalékos búzából 50 százalékos árpából 45 korona 57 fillér.
Kenyérliszt 50 százalékos búzából 50 százalékos tengeriből 38 korona 34 fillér.
Kenyérliszt 50 százalékos búzából 50 százalékos árpából és tengeriből 41 korona 90 fillér.
Kenyérliszt 50 százalékos rozsból és 50 százalékos árpából 40 korona 88 fillér.
Kenyérliszt 50 százalékos rozsból és 50 százalékos tengeriből 33 korona 65 fillér.
4. Simaőrlelésű liszt 50 százalékos búzából és 50 százalékos árpából 46 korona 49 fillér.
5. Simaőrlelésű liszt 50 százalékos búzából és 50 százalékos tengeriből 39 korona 26 fillér.
6. Tiszta 100 százalékos rozsliszt 43 korona 30 fillér.
7. Tiszta 100 százalékos árpaliszt 44 korona 18 fillér.
8. Tiszta 100 százalékos tengeriliszt 29 korona 73 fillér.

Ezek a legmagasabb árak azok nélkül, az átvétel helyén és készfizetés mellett értendők. Akár zsákokban, akár más csomagolásban árusítják a malinok, kereskedők, vagy szatócsok a lisztet mindig a liszt kevert voltának és a keverés arányainak feltüntetésével mellett szabad árusítani. A kicsinyben történő árusításnál csak olyan árakat szabad kérni, amelyek a legmagasabb áránál nem aránytalanul magasabbak.

Bukovina visszavétele

(Folytatjuk az előnyomulást Csernovicon tul. — Stanislauban orosz erősítések mutatkoznak. — Az ötszáz kilométeres kárpáti arcvonal harcai.)

Távirati tudósítás.

Budapest - Bécs, február 19.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Csernovicban tegnap megszűnt a negyedfél hónapos orosz uralom. Ma már újra a miénk Bukovina fővárosa. Bukovinai hadseregünk, a mely heteken keresztül üzte hajtott a maga előtt az ellenséget, a Szerreth partján értesült arról, hogy az oroszok visszavonulásukban nem álltak meg Csernovic előtt. Lovas járőreink, a melyek a Pruthig elkalandoztak, azonnal átkutatták a várost, ma pedig a gya'ogság egy része is bevonult a lakosság örömmujjongása közben.

Kardcsapás nélkül jutott ilyenformán kezünkre a város, a mi az oroszok bukovinai vereségének teljességét bizonyítja. Csernovic elfoglalásának mindamellet sokkal nagyobb a politikai, mint a stratégiai jelentősége. Egyetlen pillantás a térképre elegendő annak megállapításához, hogy ez a magában óriási fontosságú eredmény a kárpáti harcokra nincsen befolyással. Már pedig a döntés a Kárpátokban nagy befolyással lesz a háboru sorsára.

Előkelő helyről szerzett információk szerint az ötszáz kilométeres kárpáti fronton szintén kitűnően állunk. A nagy csatának, mely elképzelhetően legnagyobb arányu drámája a világtörténelemnek, távolról sincsen még vége. A kicsiny csaták ezreiből tevődik össze az óriási mérközés. Nem úgy van ott, mint a nagy sik harctereken, ahol valósággal gyári munka folyik s ahol az egyesnek jóformán alig van szerepe. A kárpáti harcokban minden hadi erény érvényesülhet. Csapattegek, sőt alosztályok a maguk felelősségére, a maguk veszélyére operálhatnak. Valósággal ember-ember ellen küzdhet. Héroszok mitológiai harca folyik minden talpalatnyi földért.

Az oroszok kétségbeesett szívóssággal és erővel küzdenek elkerülhetetlen végzetük ellen. Szakadatlanul támadnak, rohamuk-rohamot követ. Vannak egyes prominens helyei a harcvonalnak, amelyek ellen száz rohamot is intéztek az oroszok. Domináló hegyhullámok tizszer is cseréltek már gazdát, míg végre végérvényesen a miénk vették birtokukba.

A döntés ilyen körülmények között még sokáig elhúzódhatik és egyes részleteredmények összessége szolgáltatja majd. Egyébként a magyar föld már jóformán mentes az oroszoktól, csak a duklai szorosban áll még ellenség.

Csapataink bevonulása Csernovicba.

Beszterce, február 19. Előőrseink tegnapelőtt este vonultak be Csernovicba. A városban meggyőződtek, hogy a visszavonuló oroszok a Csernovictól északra levő Zucka-hegyen ütegeket állítottak fel, hogy csapataink bevonulásakor a várost bombázzák. Ezért csapataink átkeltek a Pruth-folyón, Csernovictól nyugatra és a városba észak felől vonultak be. A bevonulás este hat órakor harc nélkül történt. Az ellenség menekülésszerűen hagyta el állásait a Zucka-hegyen és az orosz határ felé vonult vissza. A Pruth-völgyet csapataink a völgynyilástól egészen a román határig megtisztították az ellenségtől.

Bekerítés fenyegette Csernovicban az oroszokat.

Róma. Pétervári hivatalos jelentés szerint az oroszok Csernovicot védeni szándékoztak és már megerősítették a város környékét. Utóbb mégis vissza kellett vonulniuk ellentállás nélkül, mert a védőcsapatot bekerítés fenyegette.

Megkezdik működésüket a bukovinai hatóságok.

Bukarest. Burdujeniből jelentik a Dimineatanak:

— Gróf Merán, Bukovina tartományi főnöke, az osztrák kormány megbízásából megkezdte az oroszok által kiűrt helyiségek látogatását. A tartományi főnököt holnapra várják Itzkániba és Szucsavába. Az első hivatalos osztrák hirdetőment Szucsaván bocsátotta ki a kerületi kapitányság. A hirdetőment, amely Tarangul Ernő kerületi kapitány aláírásával jelent meg, többek között a következőket mondja:

— Engem a kormány küldött, hogy segítsék benneteket és tanáccsal szolgáljak nektek. A hadbavonultak családjai és a szűkölködők jelentkezzenek segélyért.

A felhívás így végződik:

— Polgárok! Legyetek bizalommal jövőnk és fegyvereink győzelme iránt.

Az oroszok a bukovinai román nyomdák ellen.

Bukarest. Burdujeniből jelentik:

Egész Bukovinában lázas sietséggel dolgoznak a távirat- és telefonvezetékek helyreállításán. Az oroszok bukovinai uralmuk miatt betiltották az összes román nyomdák működését, valamint a román lapok és könyvek megjelenését. Zafarin orosz kormányzó a román népnaptárt is elkoboztatta. Az osztrákok most ezeket a nyomtatványokat mind tulajdonosaik rendelkezésére bocsátották. A szerencsétlen lakosság, amelyet az orosz uralom koldusbotra juttatott, mindenütt fellelézik és örömmel üdvözi az osztrák hatóságok által már meg is kezdett segélyakciót, valamint a rend- köz- és vagyonbiztonság uralmának helyreállítását.

Terescheninél harcol a visszavonuló ellenség.

Bukarest. Burdujeniből jelentik: Szucsaván megválasztották az új közsegéstanácsot. Polgármesterré Voronceát kiáltották ki, prefektussá Tarangult fogják kinevezni. Szucsava és Dornavatra között a távirati és vasuti összeköttetés helyreállt.

Terescheninél állítólag még heves harcok tolynak az osztrák-magyar és a visszavonuló orosz csapatok között.

Orosz erősítések jönnek Stanislaufelől.

Mármarosziget. Stanislaufelől az oroszok nem üritettek ki, sőt megerősítettek ottani csapatukat és onnan ismét

előnyomulnak. Nadvornától és Kolomeától északra újabb harcok folynak, azonban ránk nézve kedvező atakulással. Mármaroszigetre állandóan szállítják a foglyokat és az orosz sebesülteket.

Megsemmisült orosz ezredek.

Milano. A haditudósítók szerint az oroszok a háboru kezdete óta a mostani kárpáti harcokban szenvedték a legnagyobb veszteségeiket. Offenzívánk itt olyan váratlanul jött, hogy az uttalan völgyekben, tüzerfedezet hiányában egész orosz ezredek megsemmisültek.

Orosz jelentés a kárpáti és bukovinai kudarcról.

Bécs, február 19. Az orosz vezérkar február 16-iki hivatalos jelentése ezeket mondja:

— A Nida vidékén az ellenség tüzésége igen erőteljes akciót tejt ki. A Kárpátokban ugyszólván az egész arcvonal mentén állandóan igen heves és mindkét félre veszteségteljes harcok folynak. Leghevesebbek a küzdelmek a Dukla—Wyszkow közötti fronton, a hol sikerült igen heves ellenséges támadások dacára hadállásaink egy részét megtartanunk, bár tagadhatatlan, hogy az ádáz dühvel és hatalmas erővel fellépő ellenség nagy pusztításokat vitt véghez hősiessen harcoló katonáink sorában.

Nadworna vidékén újabb jól megerősített hadállásokba mentünk át, mialatt az ellenséges csapatok megelégedtek azzal, hogy eddigi hadállásainkat birtokba vegyék, a nélkül hogy elhuzódásunkban akadályozzanak. (Azóta már Kolomeából is kivonultak az oroszok, nemcsak Nadworna vidékéről.)

Kopenhága. A tegnapi este kiadott orosz hivatalos jelentés beismeri, hogy a bukovinai orosz hadsereg a Pruth mögé vonult vissza.

A két szárny offenzívája.

Stockholm, február 19. Az Aftonbladet írja: Azok az erőfeszítések, melyeket a németek bizonyára régen, csendben előkészítettek és melyek most az oroszoknak Keletporoszországból való kiveretésében és Hindenburg nagyszerű győzelmében kulminálnak, bizonyára azzal a céllal történtek, hogy a német-osztrák-magyar centrum előnyomulását megkönnyítsék.

Ezáltal az osztrákoknak és magyaroknak Nyugatgaliáciában és a Kárpátokban levegőt kell kapniok. Már most is igen megkönnyebült a helyzetük a bukovinai szélső jobbszáron elért sikereik következtében.

A német-osztrák-magyar offenzíva lassan, de tervszerűen halad előre. Kezdődt a centrum sikeres előretörésével a Bzura- és Rafka folyók mentén és a szintén sikeres bukovinai offenzíva által folytatódik, valamint az osztrák-magyar csapatoknak egész német hadtestekkel történt megerősítése által a Kárpátokban. Most pedig tovább nyilvánul a szélső balszáron, főt Keletporoszországból.

Nem valószínű, hogy újabb bekerítés fog bekövetkezni és ebben az esetben újabb jelentéseket fogunk hallani az oroszok visszavonulásáról. Az oroszok tökéletes visszazorítása a Njemen és Bug mögé, a Bukovina és a Kárpátok tökéletes kitisztítása, Przemysl felszabadítása és Lemberg visszahódítása: ime ez a németek és osztrák-magyarok perspektívája! Ebből látezik, hogy a halogató stratégiának nagy előnye van a vak előretörés stratégiájához folt.

A Szabadságtéri mozi.

(Mi történik az aradi piacon.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 19.

Az aradi piacon történő események talán még soha sem keltettek olyan érdeklődést, mint most. Ez érthető is, mert hiszen a piacon talán még soha se birt olyan nagy jelentőséggel, mint a háború alatt. Ugyanis most nyílik leglátogatottabb tere az uzsorának, a helyzet kihasználásának és a hatóságnak most kell nagyon éberrel ellenőrizni a piacon történő eseményeket.

Péntek mindig nagy napja az aradi háztartásoknak, mert pénteken a Szabadság-téren tartják az ugynevezett nagy piacot, amelyre az egész környék elárusítói seregestől jönnek el. Nemcsak Ujaradról, Zsigmondházáról, Óhalomról, Pálosról, hanem Ujpanátról és Vingáról is tömegesen vonulnak föl a kofák, vagy mint a piacon mondják: a pilericák.

Mint a képviselőválasztásokra összesereglett utcai tömegnek elégedetlenkedő moraja, úgy zugott végig a Szabadság-téren ma már korán reggel a vásárlók panasza:

— Hallatlan, ezektől a kofáktól nem lehet élni. Már megint megdrágították a tojást.

— A múlt héten még nyolc fillér volt darabja és ma már csak négyet akarnak adni husz krajcárért.

Némelyik asszony azonban nem veszi el a kedvét és bizakodva mondja:

— Nem kell félni, itt van az őrmester ur, máma a szőke rendőrőrmester a piacos, majd ellátja az a baját az uzsorásoknak. Ha minden rendőr úgy dolgozna, mint ő, akkor jó volna minden.

A kóvér, szőke őrmesternek hamar akad is munkája. Egy ujanáti német asszony öt krajcárért akarta adni a tojásnak darabját.

— Adja négyért?

— Nem adom.

— Őrmester ur! — kiáltja a vevő — fáradjon csak erre egy kicsit.

A panáti asszony azonban nem bolond, hogy bevarja a rendőrt, kendővel betakarja a tojást tartalmazó kosarat és óvatosan elsiet a veszedelem színhelyéről. Mire a rendőr odaér, már hűt helye van a pilericának.

— Elszökött a betyár — sopánkodik a rendőr.

— De itthagytá a tojásokat, — szólnak többben.

A rendőr arca felvidul.

— Akkor elárvereztetem az áruját, — szólt és közprédának tette ki a kosár tojást. — Minden darab 4 krajcár.

Persze pár pillanat múlva egyetlen darab se maradt a kosárban. A begyűlt pénzt a rendőr átadta egy másik ujanáti kofának azzal, hogy juttassa el a megszökött kollégájához.

Volt másik tojás eset is. Moldován rendőrhadnagynál szintén panaszt tettek, hogy egy pálosi asszony drágán adja a tojást.

— Adja négy krajcárért darabját — mondta a rendőrhadnagy.

— Nem lehet! Nagyon drága az ocu. Ha a kapitány ur szerez a tyukjaimnak olcsóbb ocu, akkor én is olcsóbban adom a tojást.

— Négy krajcárért kell adni, — szólt ismét a rendőrhadnagy.

— Nahát én pedig nem adom! — kiáltotta a kofa — inkább senkié se legyen!

Es a tojással telt nagy kosarat dühében a földhöz vágta.

Moldovánnak azt is panaszták, hogy a pécskai kenyérsütők tiszta buzalisztból készült kenyeret árúsítanak. Megvizsgálta a dolgot és megállapította, hogy a pécskaiak igen fehér kenyeret árúsítanak, mert nem a szabályoknak megfelelően keverik a lisztet. Közülük néhányan a mérleggel is csálnak; ezeket persze felíratta és megindítja ellenük az eljárást. A közönség jól teszi, ha mindig a kenyeres kocsi mögött lévő hatósági mérleget használja.

A hamisítók nagyon félnek Hecht Arnold dr.-tól és a vegyvizsgáló állomás kiküldöttjétől is.

— Abban a bődönben — mondja az ellenőr — nemcsak libaszir van, hanem kókuszszirt is kevertek.

— Ugy éljen mind a hat gyermekem, hogy ez tiszta libaszir — harsogja az elárusító.

— Na, majd megmutatja a vegyvizsgálat.

— Amikor mintát vesznek a zsirból, két-ségbeesve sopánkodik a kofa.

— Jaj, már megint fizethetek egy csomó büntetést.

A vaját, amelynek különben negyven perccel felszóktették az árát, szintén nagyon ellenőrzik a piacon. Sorra mintákat vesznek a tátlakból. Csak egy asszonynak van respektusa a hatósági ellenőrök előtt. Ez az öreg Wéberné, Vingáról.

— Frau Wéber nem hamisítja a vaját, — mondja dicsekedve a diplomata nyugalma öreg német asszony. — Engem már sokszor kipróbáltak, de sohase büntettek meg. Most már nem is zaklatnak a mintavétellel.

Frau Wébertől különben alig tíz perc alatt kapkodják el a vaját és akinek már nem jutott, szomorúan mondja:

— Az uram biztosan megver, mert mindig megérzi, ha nem Wéberné-től viszem a vaját.

A rendőrök munkájának megis van már az az eredménye, hogy a kofák nem mernek olyan nyíltan uzsoráskodni, mint azelőtt. Hogy titokban mit művelnek, azt persze nem lehet tudni. De ha a szigorúság ellenére is vannak visszaélések, annak részben a közönség is az oka, mert pusztán kényelemszeretettel nem jelenti föl a bűnösöket.

TANÜGY.

(—) Iskolaszéki ülés. Arad város községi iskolaszéke folyó évi február hó 22-én, hétfőn délután 4 órakor a városház emeleti kistermében rendes ülést tart, amelyre az iskolaszék t. tagjait meghívja Varjassy Lajos polgármester. Az ülés tárgysorozata: 1. A vallás- és közoktatásügyi miniszter intézkedése a Ferenc-terti polgári fiúiskolánál szervezett segéditanói állás javadalmazása és államségélyének utalványozása tárgyában. 2. A belügyminiszter rendelete az iskolahelyiségeknek a tanítás céljára való szabadon tartása tárgyában. 3. Jelentés a folyó tanév megkezdésével kapcsolatosan tett elnöki intézkedésekről. 4. A vallás- és közoktatási miniszternek a tanítók fizetés rendezése tárgyában kelt rendelete. 5. Jelentés a polgári leányiskolai francianyelvű szaktanítónői állásnak mikénti betöltésére vonatkozólag. 6. Boros Jusztin polg. iskolai tanítónő hat heti szabadságot kér. 7. Az elnökség jelentése a kézimunkatanításnak a folyó tanévben való megváltoztatása tárgyában. 8. Jelentés a tanításnak a községi, valamint az összes aradi iskolákban való beszüntetésére vonatkozólag. 9. Az elnök intézkedése a községi elemi iskolai tanítóknak helyettesítése tárgyában. 10. Arad sz. kir. város tanácsának átirata a tanítóknak a gazdasági munkák teljesítése körüli közreműködése tárgyában. 11. Indítványok.

Hová hallatszik az ágyudörgés?

A felsőelzasezi harcol — írja a B. Z. am Mittagban egy kiváló német tudós — furcsa rejtvényt adott fel a derék svájciaknak a fizika kisebb-nagyobb tudósainak. A mint ugyanis Elzaszban megkezdődik az ágyuzás, Sveicban a legkülönösebb akusztikai jelenségek észlelhetők. Például Középsveicban, sőt Sveic keleti részén is tisztán hallják azokat az ágyudörgéseket, amelyek Tnan környékéről indulnak utnak. Ezzel ellentétben azonban Baselen, a mely a harotér közvetlen közelében van, semmi sem észlelhető. De ezzel még nem merültek ki az ágyudörgés titkai, ehhez még egy egész csomó más különös körülmény is járul. Megállapítást nyert például, hogy némely napon Zürich mellett egy hegyen tisztán hallható volt az ágyuzás, még magában Zürichben nem. Másutt tisztán hallották az egyes ágyulövéseket, míg szomszédjukban csak mint valami távoli zivatar moraját hallották. Engelbergben, a mely teljes 130 kilométernyire van a harotértől, az ágyudörgésnek az emberi fizikumra való furcsa hatását észlelték. A legtöbb ember tompa nyomást érzett a testén, ha az idő kódós volt, menydörgésszerű robajt hallottak, ha pedig derult volt, lökéseket, a melyek földrengéshez hasonlítottak. Kumban minden egyes ágyulövésnél egy kőbányában kővek szakadtak le.

Ezek az érdekes jelenségek állnak most a tudományos érdeklődés középpontjában a már számos tudományos intézet felhívást bocsátott ki, hogy észleleteket küldjenek be hozzájuk tudományos feldolgozás céljából. Hogy mennyire sikerül majd a tudományos problémát megoldani, az még kérdéses, de már is felmerült egy csomó magyarázat, amelyek úgy látszik nincsenek messze az igazságtól. Így például egy tudós figyelmeztet arra, hogy néhány év előtt a Jungfrau vasút építésénél egy 30.000 kilogrammot tartalmazó dinamit robbanásánál keletkező borzasztó zaj különösképp csak a legközelebbi helységeken volt hangzó és mar bizonyos távolságra semmit sem észleltek. Ezzel szemben azonban hallották a robbanást Sántuban a az attól északra fekvő vidéken, a bodeni té partján, sőt a Neckar völgyében is.

Már akkor is azzal magyarázták ezt a jelenséget, hogy a hanghullámok a föld felületén haladnak tovább, de szél, vagy hőmérsékletviszonyok következtében egyes helyeken pályájukból kitérőknek. Ott aztán északadnak a föld felületétől a ahol ez történik, ott nem hallanak semmit a zajból. Ezután magasan a levegőben haladnak tovább a hullámok de, itt is megtörténik, hogy olyan szél, vagy temperaturaviszonyokra bukkanak, amelyek ismét visszahozzák őket a földre. Szóval hasonlattal élve a hullámok olyanok, mint a lapos kő, mellyel a gyerekek folyópartján „kacsázni” szoktak; némely helyen érintik a felületet, aztán levegőbe emelkednek, aztán ismét surlólják a vizet és így tovább.

Ez a hasonlat, habár az ok és okozat tekintetében nem találó, még is alkalmas arra, hogy a jelenség lényegét szemléltetve tegye. Olyan helyen, ahol a hanghullámok érintik a földet, hallani az ágyudörgést, ahol pedig levegőbe emelkednek, ott nem. Megállapítást nyert, hogy a hanghullámok főleg akkor távolodnak el a föld felületétől, ha az alsó légrétegeknek magasabb a hőfokuk, mint a felsőknek s ha a felsőrétegben erősebben fúj ellenszél, mint alul. Tény az is, hogy a hanghullámokkal egyenlő irányban haladó erős alsó szél is eltéríti őket a magasba.

Megkezdődött Anglia körülzárása.

(Eltűnt az angol lobogó. — Nem mennek semleges hajók a veszélyes vizekre. — Orosz tengeralattjáró végzi a blokádot. — Elsüllyesztett hajók.)

Távirati tudósítás.

Berlin, február 19.

Londoni jelentések szerint az angol vizek bejelentett blokkrozása következtében az angol kikötők sajátságos képet öltöttek. A semleges államok hajóit a rendesnél sokkal nagyobb mértékben fellobogózták. Az angol lobogó mindenütt eltűnt és helyét minden az Egyesült-Államok, Hollandia, Olaszország és Görögország lobogói foglalták el. Világosan látható, hogy az angol hajók teljesen eltűntek. A francia és orosz lobogónak is alig van nyoma a színes lobogó erdőben. Így például a hatalmas Newcastle gőzösön, amely az angol oceánjáró gőzösk legnagyobbika, két hatalmas svéd lobogó leng. A dán színek is élénken vannak képviselve.

Londonba érkezett jelentések szerint a német admirális értesítette az illetékes államokat, hogy további intézkedésig ne küldjenek halászkat a schleswig holsteini vizek közelébe és Anglia vizeire. Londonban arra következtetnek ebből az intézkedésből, hogy a német flotta nagyobb akciója várható. Azt hiszik, hogy Anglia blokkrozását már a dán vizeknél fogják megkezdni.

Száz tengeralattjárója van Németországnak.

Frankfurt, február 19. A Frankfurter Zeitung közli: A norvég hajósválatok szövetségének alelnöke úgy nyilatkozott a Morgenbladet tudósítója előtt, hogy négy német hajógyárban éjjel-nappal tengeralattjáró naszádokat építenek és hogy már most száz ilyen naszád áll a német flotta rendelkezésére.

Rotterdam, február 19. A Tyd londoni tudósítója érdekes képet ad arról, hogy milyennek képzelik Londonban a németek új tengeri akcióját.

— Az angol tengerészeti vezérkar — jelenti a Tyd tudósítója — már a mint ő hiszi, tökéletesen informálva van Németország új támadási eszközeiről. Tudja, hogy a nyugatlandriai dűnákön óriási lőtávolságú ágyukat és új találmányu hadieszközöket állítottak fel, hogy a tengert nagy távolságban uralják. Tudja, hogy a Schelde mentén a régi hajóépítő műhelyeket felhasználják tengeralattjárók építésére, tudja, hogy fontos állomásokat építettek óriási légiflotta számára, hogy Belgiumot bázisnak használják fel szakadatlan tengeri járatok részére, a melyek együttműködnek a tengeralattjárókkal és ezek a tengeralattjárók még eddig ismeretlen aknákkal vannak felszerelve, a melyek önműködő hajtóerő következtében zeg-zugos mozgást végeznek. Ily módon Németország meg fogja kísérni, hogy ne csak Anglia kereskedelmi flottáját támadja meg, hanem kivége kezéből a csatorna uralmát is.

Ez a londoni tudósítás mutatja, milyen izgalom uralkodik az angol fővárosban.

Megszűnt a semleges hajók közlekedése.

Kopenhága, február 19. A Berlingske Tidende jelenti: A Fjord gőzös legénysége az aknaveszedelem miatt vonakodik Anglia felé elindulni és kétszáz korona hadikárpótlást kér. Remélik, hogy a nehézséget el fogják intézni. Több dán szénszállító hajó és dán mezőgaz-

dasági termékkel megrakott gőzös elindult Angliába. A dán hajók oldalára feltűnő betűkkel ráfestették a Danmark szót, továbbá annak a kikötőnek a nevét, amelyből való és az egész hajót dán nemzeti színekkel festették át. A Curer, Rémus és Hadrade norvég gőzösk legénysége, ugyszintén az Augantyr dán gőzös személyzete is nehézségeket okozott, mert nem vállalkoztak az Angliába való elindulásra.

Frankfurt, február 19. A Frankfurter Zeitung jelenti Stockholmból február 17-én: Az Anglia és Svédország közti hajóforgalomban a holnap kezdődő blokádot fennakadást okoz, amely legalább egyelőre ennek a forgalomnak teljes szünetelést jelenti. A svéd kikötőkből a legközelebbi napokban egyetlen hajó sem indul Anglia felé. Az angol kikötőben horgonyzó hajóink kapitányai távirati uton kérdezték meg az itteni hajótulajdonosokat, vajjon tanácsos-e még a visszautazást megpróbálni.

Amsterdam, február 19. A Handelsbladet jelenti Rotterdamból: Tegnap este hét óra óta egyetlen hajó sem érkezett ide. Nem lehet tudni, hogy a rossz időjárás, vagy a német intézkedések okozták-e ezt.

Működnek a tengeralatti naszádok.

Berlin, február 19. A Vossische Zeitung jelenti Amsterdamból: A Tyd írja, hogy a francia-északi partvidéken a Dantfer-fok mellett tegnapelőtt egy német tengeralattjáró naszád a Dulwich szénszállító gőzöst elsüllyesztette. A gőzösön kívül még öt angol gőzöst süllyesztettek el.

Kopenhága, február 19. A National Tidende jelenti Londonból. A Dulwich gőzös legénységének kilenc tagja eltűnt, a többi egy francia torpedózúzó mentette meg. Londonban az a felfogás uralkodik, hogy ha a német tengeralattjáró naszád később kézre kerül, tisztjeit és legénységét közönséges gyilkosokként fogják kezelni.

London. A Daily Telegraph jelentése szerint a Kirkham Abbey angol gőzös február 14-én Hull felé való menetében egy német tengeralattjáró hajóval találkozott, amely fényszóróját reá irányította. A hajó erre kigyóvonásban visszairamodott és már jó messzire jutott a tengeralatti lőtávolságból, amikor a gőzös két másik tengeralatti hajó fényszóróját vette észre. Erre más irányba tért és nagy nehezen visszamenekült a német hajók üldözése elől.

Az igazi semleges hajók megélnak.

Hága. A holland kormány utasítást adott ki a hajóstársaságok részére a német blokáddal szemben való magatartásra nézve. A kormány azt ajánlja a hajóknak, hogyha német tengeralattjáró hajót látnak, azonnali álljanak meg. Azonkívül hozzák nyilvánosságra a hajók árnyékrajzait. A holland hajókat nem fogják hadihajók kísérni.

Kopenhága. Havas-ügynökség jelentése szerint a dániai tengerészeti miniszter hivatalos érte-

sítést kapott a német admirálisától arról, hogy a schleswigi partok mentén, valamint a német észak-tengeri partvidék mentén, nyugaton az Elbáig és keleten a Fries-szigetekig tilos a halászbarkák közlekedése. Németország itt szigorúban fogja őrizni partjait, nehogy váratlan támadások érhessek.

Tengeri háború a levegőben.

Stockholm, február 19. Az Aftonbladet írja: Az angolok legújabb levegőbeli támadásának, mely a leghatalmasabb volt a háború kezdete óta és a német tengeralattjárók bázisai ellen irányult, kevés látható eredménye volt. A németek különben, az örökifju Zeppelin gróffal az élükön, máris revansháborút hirdetnek a levegőben is. Tehát kombinálni fogják a tengeralattjárók háborúját a légi háborúval.

London, február 19. A Timesnek jelenti Torontóból: Ottavából érkező hírek szerint február 14-én este fényszóróval felszerelt légi jármű jelent meg Brockville városa fölött, hatvan mérföldnyitól délre Ottavától. A léghajók iránya a főváros felé vitt és épan emiatt kioltották a parlamenti és a kormányzósági épület összes lámpáit.

Amerika német hajókat vásárol.

London. A washingtoni képviselőház elfogadta a hajóvásárlási törvényt, amelynek értelmében az amerikai kikötőkben levő német hajókat amerikai cégek megvásárolhatják.

Ellopott cári vadászfegyver.

(Az orosz nagykövet vásárolta meg a lopott fegyvert.)

Távirati tudósítás.

Bécs, február 19.

Csehországban, Grunbachban múlt év május 22-én betörték Auersperg Engelbert herceg kastélyába. Sok ezer korona értékű ékszert loptak el a betörők. Hetekkel később újabb betörés következett. A betörők ezüstnemüket és ékszereket harcolták a elloptak két vadászfegyvert. Egy-egy fegyvernek kerek összegben 60.000 korona az értéke. Január 4-én ugyan-azok a betörők jártak a kastélyban és szákmányuk 20.000 korona értékű ékszer volt.

A betörésekről értesítették a bécsi rendőrséget, amely a nyomozást megindította a betörések elkövetésével egy büntetett előléltű 29 éves Frank Albert nevű lovaszt gyanúsította. Gyanúját arra alapította, hogy Frank közvetlenül a második betörés után Auersperg herceg egy igen értékes vadászfegyverét poton áron vesztegette el egy régiségkereskedőnek. A vadászfegyver a cár ajándéka volt Colloredo Mansfeld hercegnek.

A podjebrádi esendőrség e hó 12-én letartóztatta Kupicka Károly 24 éves lovaszt, mert közvetlen a harmadik betörés előtt a kastély körül ólálkodni látták. Kinyomozta a esendőrség azt is, hogy Kupicka a múlt nyáron sűrűn érintkezett Frankkal a július elején, a második betörés után, együtt utaztak el Bécsből. Kiderítették róluk azt is, hogy a múlt év július 26-án vizsgálati fogságot szenvedtek, mert őket gyanúsították a betöréssel a Schomburg-Waldenburg hercegi kastélyba. A múlt év október 6-án a korneuburgi kerületi bíróság ítélte el őket hat, illetve nyolc hónapi súlyos börtönre. Kupickát ez év január 26-án szabadábra helyezték, Frank, aki még fogságban volt, tegnap jelentkezett a vizsgáóbírónál és vallomást tett, hogy az Auersperg hercegi kastély betörője Kupicka volt. A lopott ékszerek egy részét Bécsben, más részét Pj-

senben értékesítették. A zálogfedülék felét Kupicka Franknak ajándékozta. Az ezüstműt Kohn Gyula ruhatarosnál helyezték el. E változás alapján Kohn Gyulát ma reggel letartóztatták. Megtalálták azt a régiségkereskedőt is, aki a cár fegyverét megvette, de azon már tudott. Allítólag a bécsi volt orosz nagykövet vette meg, aki meglátván azt a régiségkereskedő kirakatában, nyomban ráismert, hogy az ő cári gazdája fegyvergyűjteményének egyik legértékesebb darabja.

H I R E K.

Előléptetések az aradi ezredekben.

(Wallner Ferenc ezredesi kinevezése. — Új kapitányok.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 19.

A király március elsejével ranggal a mozgósítás tartamára ténylegesített nyugállománybeli tisztek csoportjában Wallner Ferenc címzetes ezredes a 33. gyalogezred ideiglenes parancsnokát ezredessé nevezte ki. Wallner ezredes — mint ismeretes — már nyugállományban volt, amikor a háború kitört és eddig címmel és jelleggel felruházott ezredesként teljesített szolgálatot. Wallner ezredes az aradi házi ezred vezetésével kiváló érdemeket szerzett és eredményes, bátor magatartásáért már régebben megkapta a III. osztályú vaskorona rendet.

Ugyancsak március elsejével ranggal alezredessé nevezte ki az uralkodó Deutsch Izidor 6. gyalogezredbeli őrnagyot, akit az előléptetéssel együtt az aradi házi ezredhez helyezték át. A harminchármasok új alezredésének kinevezése Ungersböck Rezső 90. gyalogezredbeli őrnagy számára fenntartott ranggal történt.

Alezredessé nevezte ki a király egyidejűleg Rothenthal Béla bárót a 3. és Duka Aladár bárót a 12. huszárezred őrnagyát, továbbá Dollereder Emil őrnagyot, aradi lónyilvántartási tiszteket.

Az aradi 33. gyalogezredben századosok lettek Wilk Ármán és Seiler Mihály főhadnagyk; főhadnaggyá nevezték ki Lösch Gyula hadnagyt.

A honvédségnél alezredes lett Zöld Mór a gyulai 2. honvédgyalogezred őrnagya, századosok Petz Győző és Ubl Rezső a gyulai honvédgyalogezred főhadnagyai és főhadnagyk Péchy Lajos és Illési Gyula 2. honvédgyalogezredbeli hadnagyk.

Az aradi 3. honvédhuszár ezredben Vadas Jenő és Kovács Jenő huszárfőhadnagykot március elsejével ranggal huszárkapitánnyá nevezték ki.

Tartalékos honvédfőhadnaggyá nevezte ki a király a gyulai honvédgyalogezredben Schneider Mátyás, Domoki Gyula és Nagypál Imre tartalékos honvédfőhadnagykot, továbbá tartalékos huszárfőhadnaggyá Schwimmer Károlyt és Hoffmann Dezsőt, tartalékos huszárfőhadnaggyá Rónay Imrét a 3. honvédhuszárezredben. Hadnagy-gazdászati tiszt lett Szondy György a 2. honvédgyalogezred gazdaszati tiszt helyettese.

Népfőlkelő főhadnagyk lettek november elsejével ranggal Ottovay József, Szántay Béla, Alt János, Bajthay Mihály dr., Kiszely Gyula, Óvári György, Barbura Szézar dr., Bienenstock József, Pittner József, Verbes Nándor, Jausz Oszkár, Dörner János és Kell Lajos a 2. népfőlkelő gyalogezred népfőlkelő hadnagyai. Március elsejével ranggal lettek népfőlkelő főhadnagyk Szántay Lajos, Purgly Emil, Bäck Artur, Böhm Béla, Donavall János, Papp Endre, Seybold Kálmán népfőlkelő hadnagyk.

Végül római katolikus honvédségélelkesztése nevezte ki honvédelmi miniszteri rendelettel Gál Arpád esermői plébánost.

— Carp és az orosz hadizenet kormánya. Bukarestből jelentik: A „Seara” írja a következőket: Bukaresti politikai körökben az utóbbi napokban sokat beszélnek egy Carp-Marghiloman-Bratianu kormány megalakulásának lehetőségéről. Azt mondják, hogy ez erre vonatkozó tárgyalások a legjobb úton vannak a megvalósulás felé. Egyik barátunknak, aki tegnap Carp Péterrel találkozott és az ősz diplomatát megkérdezte, hogy ebben az állítólag tervbe vett kabinetben tárcát vállalna-e? — a konzervatívpart volt einöke ezt válaszolta:

— Én minden kormányba belépnek, amely megalkulásakor egy Oroszország elleni hadizenet aláírását tenné elém. Különben félre állanék, ámbar 70 éves korom dacára nem gondolok arra, hogy vénasszonyos politikát csináljak.

Rövid időn belül Carp Péter személyes vezetése alatt egy nagy politikai napilap indul meg, amelyben a kiváló román államférfi és hazafi ideáljainak, főként pedig külpolitikai meggyőződésének, megvalósulása érdekében fog propagandát kifejteni. Az első szám vezető-cikke Carp beköszöntője lesz. Carp Péter a saját vagyonából fél millió frankot bocsát a lap rendelkezésére.

— Sarlot Domokos temetése. Arad város életében elfoglalt pozíciójának, közéleti tevékenységének jelentőségéhez méltó módon vett búcsút Sarlot Domokostól Arad közönsége. Impozáns tömegek álltak körül koporsóját, amelyben utolsó útjára vitték sokat szenvedett porhüvelyét. A Kölesy-utcában állították fel díszes délszaki növények közt a ravatalt, a melynél négy rendőr kivont karddal állott díszőrséget. Koszorúk halmaza fejezte ki a rokonok és barátok, tisztelők utolsó üdvözlését. Urbán Iván báró főispán vezetésével ott volt a vármegye, a város tisztikara, a rendőrtisztek díszegyenruhás csapata, a törvényhatóság számos tagja, az előkelő társadalom sok szereplő férfia. A tüzoltó testület, a polgári menház lakói küldöttséggel képviseltették magukat, a rendőrséget egy szakasz reprezentálta. Pont három órakor kezdte meg Lakatos Ottó minorita rendfőnök a gyászszertartást, mely után Angel István dr. városi főjegyző mondott az elhunyt tevékenységét, szereplését jelentőségét tömör formában méltató gyászbeszédet. A színházi énekhar gyászadalnak elhangzása után a halottas kocsi emelték a koporsót, melyet sok száz főnyi közönség kísért el a munkában elfáradt főkapitány örök pihenő helyéhez, a felső temetőben levő családi sírbolthoz.

— A Vörös Félhold javára újabban a következő adományok érkeztek a polgármesteri hivatalba: Virágh Lajos és neje, Tenner Lajos ravatalára szánt koszoru megváltása fejében 10 korona, Virágh Lajos és neje, Sarlot Domokos ravatalára szánt koszoru megváltása címén 10 korona, Ghall Károly 10 korona, Zikó János 10 korona.

— Jótékonyág. Reinhart család 20 kor. adományozott az aradi Polg. jótékony egyesületnek Sarlot Domokos ravatalára szánt koszoru megváltása címen, melyért köszönetet mond Maresch Gyula mint egyleti pénztárnok.

— Arad eltátása gabonával és liszttel. Irtnunk már arról, hogy Arad város tanácsa megkeresést intézett az aradi Kereskedelmi és Iparkamarához aziránt: a Kamara véleménye szerint mi módon volna biztosítható Arad lakosságának zavartalan élelmezése a háború alatt? A Kamara által összehívott értekezlet azt javasolta, hogy Arad számára 500 vagon gabonát kell biztosítani az Országos Gazdasági Bizottság révén az ideiglenes aratásig és ezt a mennyiséget egy helyi bizottságnak kell átadni, amely kétpercent kezelési költség ellenében vállalná a lakosság élelmezésének technikai munkáját. Varjassy Lajos polgármester és Varjassy Lajos dr. kamarai titkár tegnap — több más vidéki város polgármesterével és kamarai kiküldöttjeivel együtt — megjelent a belügyminiszteriumban; az ott megtartott értekezleten csaknem teljes egészében elfogadták az aradi Kamara prozocióját. A miniszterium számítása szerint Arad lakosságának élelmezése 350 vagon liszttel biztosítva volna, amelyet az országban végbemenő rekvirálás után Arad hatósága megkapna. Az élelmezés mi-kénti megoldása tekintetében a belügyminiszterium akceptálta a Kamara tervezetét. Varjassy Lajos polgármester ma délelőtt Budapestről intézkedett, hogy a kedden megtartandó rendkívüli közgyűlés tárgysorozatára a tanács tüzze ki a lisztellátás kérdését. A polgármester a törvényhatóságnak beszámol budapesti útjáról és bejelenti, hogy a kormánynál sikerült kieszközölnie Arad lisztellátását, oly mértékben, hogy az új gabonáig aggodalomra nincs ok.

— Jótékonycélú hangverseny a Kulturpalotában. A Kölesy Egyesület vasárnap, február 21-én, délután öt órakor rendezi a Kulturpalota dísztermében jótékonycélú hangversenyét, amelynek jövedelmét az aradi és aradmegyei csonka katonák segélyezésére szánta. A hangverseny belépődíjait a háborús viszonyokra tekintettel, igen mérsékelten állapította meg a rendezőség. A hangverseny részletes műsora a következő: 1. Zichy Géza gróf tanít. Költemény, írta Szemere Kálmán aradi Máv. állomásfőnök, előadja Keszlerné Kápolnay Juliska. 2. Masse Pál és Virginia c. operájából a Madárdal. — Farkas Imre „Pierrot és Ninon” c. dala, éneklő dr. Köpf Jánosné, hártán kiséri Longhy Jenny. 3. Herzeg Ferenc országgyűlési képviselő felolvasása: A magyar nép a világháborúban. 4. Haendel Hubay: Larghetto. — Hummel-Burmester: Altdeutscher Tanz. — Bach: Air hegédjén előadja Berger Károly, zongorán kiséri Fischer Ernő. A hangverseny helységei a következők: I. hely (1-6. sor) és előtér 4 korona, II. hely (7-14. sor) 3 korona, III. hely (15-28. sor) 2 korona. Az erkélyen: I. sor 3 korona, II. sor 2 korona, III. sor 1 korona. Allóhely 1 korona. Jegyek szombatig még a Kulturpalota könyvtárban előreválthatók.

— Aradi tartalékos huszártiszt levele orosz hadifogságból. Weisz Károly tartalékos huszárhadnagytól, Weisz Márkus aradi városi orosz hadifogságból került fia december 24-iki kelettel Utából (Sibéria) ismét egy német nyelven írt levelezőlap érkezett, amelyben a következőket írja:

— „Kedves szüleim! Végre kikerültem a kórházból és igen csinos magánlakásban lakom. Minden második nap be kell mennem a kórházba, ahol iriss kötést kapok. Az utat szánkón teszem meg s egyuttal felhasználom az alkalmat mindig egy-egy órást sétakocsizásra. Egyébként a körülményekhez képe meg lehetősésem jól vagyok.”

— József főherceg a kárpáti harcokban. Budapestről jelentik: A Magyar Hirlap haditudósítója a Kárpátokban fölkerezte József főherceget, a hetedik hadtest parancsnokát. Utközben egy kőveszárookban levő szálláson találkozott a haditudósító Tissa letván gróffal, a miniszterelnök fiával is. József főherceg barátságosan fogadta az újságíró és dícsérettel szólt csapatainkról, amelyek most épen ott küzdenek, ahol ötézeren tüdő áll szemben velük. A honvédek legutóbb is emberfeletti munkát végeztek. A harminckilencet a minap visszavonulási parancsra kezükben előbb még egyszer vígvágtak az ellenségén. A főherceg maga is többször volt veszélyben. Nagyszerűtől egy fáradt golyó a csizmájában akad meg, de testét szerencsére nem érte. Uzsoknál egyszer a sapkáját lőtték át. Augustus főhercegnő el is tette az átlótt sapkát.

— A reichsrath összehívása. Bécsből jelentik: A *Neue Freie Presse* a következőkről értesül: Az ellenség tagjainak február 22-re kitűzött értekezletének főárgya a Reichsrath egybehívásának kérdése lesz. A képviselőház egyik alelnöke azt a konkrét javaslatot fogja tenni, hogy az elnökség kérje fel Stürgkh gróf miniszterelnököt a Reichsrath mielőbbi egybehívására, akárcsak rövid hadiülésekre is. Az egybehívás szükségessége mellett, több másokon kívül alkotmányjogi természetű okok is szólnak, elsősorban az a körülmény, hogy a közös előírászat csak június harmincadikáig szól, amiért is gondoskodni kell a közös államháztartásról továbbra is. A közös államháztartásban elkerülendő volna az exlexállapot, amelyet Ausztria ép úgy, mint Magyarország mindig megengedhetetlennek tartott. Miután a legutóbb választott delegátusok mandátuma lejárt, az osztrák reichsrathok már a delegátusok újra való megválasztása véget is, egybe kell hívni.

— Interpelláció a londoni szocialistagyűlés francia résztvevői miatt. Párisból jelentik: A kamara folyosói szordán nagyon élénkek voltak. A londoni szocialista kongresszuson történtek miatt rendkívül elítélték Sembat és Guesde szocialista miniszterek magatartását. A képviselők kijelentették, hogy minden mástól eltekintve, nincs helyén, hogy egy nemzeti kormány minisztere olyan határozatot ír alá, a mely kimondja, hogy minden kormány felelős a mostani eseményekért. Villaine szenátor értesítette a miniszterelnököt, hogy interpellálni fog ha a kormány ki nem jelenti, hogy nem szolidáris a két miniszterrel.

— Budapestre szökött a szófiai merénylő? Budapestről jelentik: A szófiai bombamerénylő állítólag Budapestre szökött és a bolgár kormány budapesti konzulátusa utján már meg is küldte személyleírását a fővárosi rendőrségnek.

Rómából jelentik: A szófiai merénylet hírére a római szerb követség előtt viharosan tüntettek. A tüntetők állandóan ezt kiáltották:

— Le a királygyilkosokkal!

— Megérkeztek a szép gyermekkosok és gyermekszékék Fischer Aruházában a Szabadság-téren olcsó gyári árban és nagy választékban! Bevonultak részére, hártszázok 5 koronától, prima meleg gyapju katonakeztyű 1 korona, svetter 6 koronától, alsó tricoining és nadrág 4 korona, gyapju hősapka 1 koronától, Őrmelegítő 50 fillér, gyapju hatisnya 50 fillértől és még számtalan itt fel nem sorolható tárgyak. Bevonultak részére ár engedmény! Figyelem a cégre, Fischer Aruház. Vevőimnek lényekőpnagyítás.

— Mi maradt meg a részvényből? Részvények értékéről most, háborus világban nem illik csevegni, de az a majdnem épolyan mértékben vidám, mint amennyire szomorú hirdetés, a mely a Budapesti Közlöny mai számában megjelent, nem maradhat észrevétlenül. A Magyar Honvédelmi Részvénytársaság felezővizsgálás alatti óg közli a hirdetésben február 10-én kelt „utolsó mérleget.“ Az utolsó mérleg pedig szól e képen:

Teher: Részvénytőke 95,700 korona, ennek ellenében 1911-ben kimutatott veszteség 68,764 korona 69 fillér. Árverésnél ingatlan veszteség 26,200 korona. Üzleti kiadások, díjak, utazási költségek 400 korona 36 fillér. Készpénzmaradvány 334 korona 95 fillér.

Ez a hirdetés szomorúbb része. Utolsó mérleg. Részvénytőke 95,700 korona, a melyből összesen megmaradt 334,96 korona. A hirdetés másik része még mindig szomorú, de azért van valami keserű humor is benne:

— Felhívatnak a t. részvényesek, hogy részvényeiket (957 darab à 35 fillér) 35 fillér kvótaarányban darabonként Grátz Dániel felszámoló urnál (X. Maláta-utca 7.) szeptember hó 1-ig váltsák be, mert ellenségetben a fenmaradó kvótarész, illetve részvényellenérték bíról letétbe helyeztetik.

Harmincöt fillér: ez minden, a mi valaha 100 koronát érő részvényből megmaradt.

— Halálozás. Rozvány Pálné született Herbay Minerva, Rozvány Pál aradi mérnök felesége hirtelen elhunyt. A negyvenhatéves urinó még tegnap a legjobb kedvben és egészségben töltötte társaságában az estét. Halála megdöbbentő váratlansággal következett be. Férje, három fia és a Herbay család tagjai gyászolják. Temetése a Zrínyi-utca 4. e. számú házból február 20-án délután 3 órakor lesz.

— Pászka ellátás. Az aradi izr. hitközség előljárósága ez uton hozza t. tagjainak tudomására, hogy a közeli peszachra szükségelt pászkat — bár a jelenlegi viszonyokhoz mértén korlátozott mennyiségben — a kaposvári sütődéből szerezte be, amely sütődének rituális szempontból is teljesen megbízható és kitűnő gyártmányát már két éven át hoztuk itt forgalomba.

— Az új ügyvédi nyomtatványok Kerpelnél.

LEGUJABB.

— Érkezett éjjel 2 órakor.

(Táviroda, cenzurázva.)

Braila. Egy orosz gőzös, amely több uszályhajóval Szerbiába hadiszert szállított, aknára futott és az uszályhajókkal együtt elsüllyedt. Az akna robbanásától tízenegyen meghaltak.

Szófia. A bolgár kormány a nagyhatalmaknál felszólalt amiatt, hogy a Duna semlegességét a hadviselő felek aknák lerakásával megsértették. Az aknák ugyanis a semleges hajózásra állandó veszedelemet jelentenek és a hajózást lehetetlenné teszik.

Pétervár. A birodalmi pénzügyi bizottság elhatározta, hogy az orosz kisembereknél levő, félretett aranypénzt bevonja. Körülbelül negyvenháztalvan millió rubel értékű aranypénzt remélnek ily módon az orosz nemzeti bankba bevonni.

PÉTERVÁR. A kormány rendeletet bocsátott ki, amelyben kimondja, hogy az 1880. óta orosz állampolgárságot nyert német, magyar és osztrák gyanúsokat megfosztják a további birtokszerezés jogától Oroszország területén.

Pétervár. A pétervári rendőrfőnök a főváros lakosságának megnyugtatóján bejelentette, hogy az orosz hadsereg számára rendelt és kipróbált, a Zeppelineknél is nagyobb légihajó elkészült.

Köln. Vilmos császár felkérte a kölni érseket, hogy vasárnap, február 21-én minden német templomban mondasson misét Keletporoszországnak az ellenségtől való megszabadítása örömére.

Berlin. A súlyosan sebesült és harcoktól mentes németek és angolok kölcsönös kieserlése február 16-án megtörtént. A holland kormány előzékenységgel a két háborus hatalom rendelkezésére bocsátotta a hollandi Vörös Kereszt személyzetét és kórházvonatait. Az angol fogásból visszatért sebesültek egyöntetűen dícsérték a humánus bánásmódot. Ugyanígy nyilatkoztak a német kórházakból távozó angol katonák is.

Newyork. Az állami statisztikai iroda kimutatása szerint Amerika hadianyag kivitele 1914 decemberben tízenhét millió dollárral magasabb volt az 1913. évinél. A legtöbb hadianyagot Anglia, Francia- és Oroszország vásárolta. (Miután e három államon kívül legfeljebb a belgák vásárolhattak, a „legjobb“ ezuttal az egész vásárlást jelenti.)

London. Hivatalosan közlik, hogy a legközelebb időben az angol vasutakat nagy mértékben katonai szállításokra veszik igénybe. Azt hiszik, hogy *Kitchener* lord milliós hadseregének kitépzet csapatait gyors egymásutánban akarják átszállítani a nyugati harctérre, hogy döntő kísérletet tehessenek.

Páris. A párisi görög követség felszólította a Párisban lakó görög tartalékos tiszteket, hogy sürgősen jelentkezzenek.

A követség közlése szerint a jelentkezésre csak tájékoztatásul, az ott tartózkodó tisztek pontos nyilvántartása érdekében van szükség.

Róma. A *Giornale d'Italia* jelenti: Az orosz vereségünk kitörhetetlenül hatnak a francia közönségre. Hihető, hogy Franciaországban az olasz semlegességet most majd kellőképpen értékelik, mert mind világosabb, hogy csak ez a semlegesség mentette meg Franciaországot a teljes megsemmisítéstől.

Amsterdam. A *Times* vezércikke írja: Ne áltassuk magunkat, a németek egész jól tudják, hol vannak gyenge helyek a szövetségesek páncélján. Ha nem nyulunk drasztikus rendelkezésekhez, hogy mindennemű forgalmat megakadályozzunk a német határokhöz, akkor a hivatalos Németország biztosan továbbra is jól informálódik új hadseregeink cselekedeteiről és az országunkban tett intézkedésekről.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Törölt aradi ügyvédek. Az aradi ügyvédi kamara Szabó Frigyes dr. aradi ügyvédet, az ügyvédi gyakorlatról való önkéntes lemondása folytán, az ügyvédek lajstromából törölte. Iratait Mandi Vilmos dr. és Fuchs Albert dr. aradi ügyvédeknek adta át. — Tolnai János dr. ügyvédet pedig elhalálozása folytán, az ügyvédek lajstromából törölte és irodája részére Schütz Henrik dr. aradi ügyvéd rendelkezett ki gondnokká.

VÁROS ÉS MEGYE.

A mezőgazdasági munkák biztosítása Aradon. Ghyllányi Imre báró földművelésügyi miniszter rendeletet küldött Arad város polgármesterének, akit arra kér, hogy országos érdekből hasson oda minden rendelkezésére álló eszközzel, hogy egy talpalatnyi föld sem maradjon megműveletlenül és a mezőgazdasági munkák, a vetés és az aratás idejében elvégeztessék. Erre a célra egy bizottság alakítandó, amelynek az a feladata, hogy a nép kösében a kérdés nagy horderejét megismertesse. A polgármester Lócs Rezső helyettes polgármesterre ruházta át eme életbe vágó missziókat végrehajtását. A helyettes polgármester, aki a bizottság elnöke lesz, holnap délután négy órára értekezletet hívott egybe, amelyen ismerteti majd a miniszter rendeletét és annak végrehajtásáról tanácskoznak, valamint a bizottságot is megalakítják. Az értekezletre meghívott kaptak Lakatos Ottó minorita rendfőnök, az összes lelkészek, a gazdasági egyesület, Meiszner Ernő gazdasági felügyelő, Kehrer Károly tanfelügyelő, Bing Hugó, Nikolic Gáza, Rajka Demeter, Jovanov Trifon, ifju Gál Pál, Faragó Gyula, Tenolinger Károly, Bolyos István, Grün Nándor főkapitány, Rámer István gáji kapitány, Herrling Gyula tb. főmérnök, Néoin Mihály és Virágos István.

Aradvármegye törvényhatósági bizottsága több sürgős ügy tárgyalása végett február hó 24-én d. e. 9 órakor renkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata a következő: A központi választmány újra alakítása. Budapest székesfőváros átirata a Vörös Főhíd támogatása tárgyában. Abauj-Tornavármegye közönségének átirata a határon külső katonáink öntelődözö küzdelmének elismerése tárgyában. Senk Ferencz főszolgabíró kérvénye szolgálati pótlékban részesítése iránt. Özv. Huf Lázárné kérvénye nyugdíj ellátásának megállapítása iránt. Özv. Mladin Györgyné kérvénye segélypénz folyósítása iránt. Mújka Ávrám utkaparó kérvénye nyugdíjaztatása iránt. Petrucz János kisjenői közséjéző kérvénye nyugdíjaztatása iránt. Özv. Montia Izaiásné kérvénye özvegyi ellátásának megállapítása iránt. Az állandó választmány előterjesztése. Aradvármegye közönsége által alapjaiból a hadi szükségletek fedezésére kibocsátott 8 százalékos hadikölcsön kötvényekből 350,000 korona névértékű kötvény megtörtént jegyzése tárgyában. Özv. Buttea Miklósné kérvénye özvegyi ellátásának megállapítása iránt. Özv. Niegreis Lászlóné kérvénye leánya neveltetési járulékaik megállapítása iránt. A pénzügyminiszter leirata a jövedelemadó megállapítására illetékes adófelszámolási bizottság megalakítása tárgyában. A pénzügyminiszter leirata ezen adófelszámolási bizottság elnökének kinevezése tárgyában. Oszentanna község határozata állami elemi iskola építése tárgyában.

Városi közgyűlés. Urbán Iván báró főispán Arad város törvényhatóságánál február 28-án délután 4 órájára rendkívüli közgyűlést hirdet, amelynek tárgyai: 1. A tanács előterjesztése a hatósági mérszárazók és ételmiszter üzem felállítására tárgyában. 2. Arad város hízti szükségletének biztosítása.

NYILTTER.

Rozvány Pál mérnök a maga, valamint gyermekei Sándor, Titus és Emil nevében megtört szívvel jelentik, hogy forrón szeretett hitvese, illetve édes anyjuk

Rozvány Pálné szül. Herbay Minerva,

életének 46-ik és boldog házasságának 21-ik évében f. hó 18-án váratlanul jobblétre szenderült. A megboldogult hült tetemei f. hó 20-án d. u. 3 órakor fognak a gör. kel. rom. egyház szertartása szerint, Zeinyi-utca 4/b számú gyászszobából örök nyugalomra helyeztetni.

Részesítse őt a Mindenható a tulvilági élet boldogságaiban.

Emléked áldott és felejthetetlen nekünk.

Arad, 1915 február hó 18-án.

Herbay Gyula, Herbay Sylvius, Herbay Sándor, Herbay Demeter, Herbay Agoston, Herbay Emil, fivéréi. Herbay Sylviusné szül. Papp Valéria, Herbay Sándorné szül. Papp Mária, Herbay Agostonné szül. Pop Cornelia, Herbay Emilné szül. Vajna Julia, özv. Dr. Simonkai Lajosné szül. Rozvány Etelka Julia, Rozvány Julia, sógoróné Herbay Zeno, Herbay Jenő, Herbay Cornelia, Herbay Eugenia, Herbay Stella, Herbay Sylvia, Herbay Lucia, Herbay Alma, Herbay Aurél, Herbay Sylvius, Herbay Angelina, Herbay József, Kolb Rezsóné szül. Simonkai Erzsébet, Simonkai Sándor, unokahugal és unokasücssei. 17

Varga Imre első temetésrendező intézete Arad, Andrassy-tér 13. Telefon nappal: 37. Ejjel: 738.

Február hó 22., 23. és 24-én kerül bemutatásra

Minden idők filmszenzációja az

Orosz gyermek és leánykereskedők

nemzetközi erkölcsrajz 7 felvonásban.

Értesítés.

Van szerencsém a n. ó. közönséget értesíteni, hogy a Baross-park kioszkjában modern és kényelmes kávéház és büfével ellátott helyiségeket rendeztem be, ahol kávéházi italok és ételek állandóan mérsékelt áráért szolgáltatnak ki.

A helyiségekben egész napon át szabad a bemenet, kivéve ha a jégpálya nyitva van.

Ujságok nagy választékban rendelkezésre állanak. — Bájos pártfogást kér kitűnő tisztelettel:

Geller Samu,
KÁVÉHÁZ.

**Költözők
figyelmébe!**

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 8161

Koch Dániel
Arad, Desák Ferenc-utca 42 sz.

Eladok és veszek

**Burgonyát,
Tarhonyát,
Szalonnát,
Disznósirt,
Szalmát,
Takarmányrópát**
métermázsanként és
waggontételekben
Kalmár Endre Arad,
Asztalos S.- és Chorin-utca
sarak terményüzlet.
Telefon 1025.

Katonai cipők
és
**hadivizmentes
bakancsok**

megfelelő minőségben
és kivitelben már

12 kor. 50 fillértől
feljebb kaphatók a

Turul cipő-gyár

aradi üzletében, 047

Andrassy-tér Minorita palota.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Balczeg-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözők figyelmébe:
villamos világítási berendezéseket,
villamos esengő- és telefon berendezéseket a minden a szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villamos csillárokat, villamos főzőedényeket, villamos vasalókat, villamos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villamos cikkeket.

Tüzifa

legolcsóbb árban, legjobb minőségben beszerezhető

Dózsa Tüzifatelepen
Gróf Tisza István-ut 28-34.

Telefon 857. 5091

Fog-Krém
KALODONT
70 Fillér

880

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1915. évi február 20-án:

B: Bőröt.

B: Bőrlet.

A Bőröt.

Operetta.

Feladás szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Meghívás

az „Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság“

részvényeseinek **vasárnap, 1915. évi február hó 21-én délelőtt 10 órakor** az intézetben (Andrássy-tér 17.) tartandó

nyolcadik rendes évi közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, valamint az 1914. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. A felügyelő-bizottság 1915. évi díjazásának megállapítása.
4. Netáni idítványok.

Azon tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni s szavazati jogukat érvényesíteni óhajtják, felkérem, hogy az alapszabályok 13. §-a értelmében részvényeiket **folyó évi február hó 20-án délelőtt 12 óráig** az intézet főpénztáránál elismervény ellenében letenni sziveskedjenek.

Arad, 1915. évi február hó 13-án.

Az igazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELLÁTÁS.

Intelligens

özv. uriaszony teljes ellátásra elfogad hivatalnoknő. Cím a kiadó-hivatalban. 661

Jó és olcsó

házikost kapható esetleg házon kívül is. Rákóczi-utca 4 sz. alatt. 660

KIADÓ LAKÁS.

2 szobából álló

csinos udvari lakás, a konyhában vízvezetékekkel, május 1-re kiadó, Florián-utca 6/b. sz. 3-ik ajtó. 685

Kiadó

Andrássy-tér 25. sz. alatt (Neuman palota) egy II. emeleti 5 szobás utcai lakás. Bővebbet Neuman Testvérek irodájában. 687

Kiadó

Andrássy-tér 25. sz. alatt (Neuman palota) egy I. emeleti 3 szobás utcai lakás. Bővebbet Neuman Testvérek irodájában. 688

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Kiadó

Asztalos S.-u. 2-3. sz. alatt 3 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobából álló I. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, 1915. május 1-re. Bővebbet e lap kiadó-hivatalában.

ALKALMAZÁST NYER.

Keresek

fűszer és vegyes kereskedésbe szorgalmas ügyes megbízható hadmentes segédet, azonnali belépésre, havi 50 korona fizetéssel és teljes ellátással. Ajánlatok küldendők, Goldberger Gábor Maros-borsa Aradmegye. 682

Egy fiatal

segéd, ki nem katonaköteles rőfő- és rövidáru szakmában jártas a magyar és román nyelvet teljesen bírja, azonnali belépésre elfogadtatik Buder Ferenc utóda üzletében Belényesen 660

Hadmentes,

németül, románul és magyarul beszélő fiatalember felvétetik fix és ellátással. Cím a kiadóhivatalban. 674

ALKALMAZÁST KERES.

Fiatal nő

szoptatós dadának ajánlkozik. Hortáyer Anna Rákóczi-utca 1 szám. 686

Intelligens

fleissige, ordnungsliebende Frau, die auch ungarisch spricht, sucht Stelle als Bonne zu Kinder oder Haushälterin. Josefina Lengyel Nagyszeben, Walkenmühlgasse 5. 684

Alágyujtásra való papír

kb. 50 kilós bálakban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Gyermekkoszi

(toló kocsi) jó karban megvételre kerestetik. Ajánlatok Deák Ferenc utca 17 I. emelet ajtó 2 kéretnek. 688

Hátas ló

pej herélt 7 éves 165. cm. magas egészséges edzett katonatiszt uraknak ajánlom. Megtekinthető Repszegi uradalom állomás Repszeg Arad megye. 671

Kukoricakása

daráló és egy vinnyomású olajsajtó gépet keres a Luxusgarage. 672

„Qui Si Sana“

a világ legszebb női harisnyája kapható selyem, flor és fil d' Cosseben. Bársony pántos cipő párja 5 kor. 10 fillér. Cipő Törsde Apollo mozi mellett. 5161

ÜZLETEK.

Weltner J.-u.

főpostával szemben egy nagy üzemhelyiség, alatta pince, raktár v. műhely s kényelmes 2 szobás lakással május 1-re kiadó. 644

Egy jóforgalmon

italmérés elutasítás miatt azonnal eladó. Bővebbet Boros Béni-tér 19. 678

CEMENT

I-ső rendű minőségű 50 és 60 kg. zsákokban kiárusítva kapható:

Merle Géza

mérnök, vasbeton telepén **ARAD,**
Ovár-tér 7. sz. (Régi márványraktár.)

Aradmegyei Takarékpénztár.

Vagyon.

Mérleg-számla 1914. évről.

Teher.

	Összeg					Összeg			
	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Pénztár álladék			1,147.022	40	Részvénytőke				6,750.000
Más pénzügyintézeteknél elhelyezett					Rendes tartalék-alap	5,140.254	78		
tőkék			808.557	66	Árfolyamkülönbözeti tartalék-alap ...	29.594	58		
Váltó-tárca			23,721.276	10	Ingatlan értékesítési tartalék-				
Ingatlan kölcsönök			2,792.737		alap	20.000			
Záloglevél kölcsönök			5,612.346	03	Tisztviselői nyugdíj-alap	594.565	50	5,784.414	86
Előlegek értékpapírokra			76.363		Betétek:				
Adóok folyószámlában:					Bététi könyvevevőkre	17,399.940	76		
Értékpapírokkal bekebelezett kötvé-					Dániel Gergely, Hász Sándor, Neu-				
nyekkel fidezett kölcsönök	9,297.356	56			man Ede alapítvány	19.850	16		
Törvényhatóságok tartozásai és köl-					Betétek folyó- és csekk-számlán ...	4,829.720	91		
csönbe adott értékpapírok	927.396	78	10,224.753	34	Biztosítéki letét (Aradi vízvez. meg-				
Záloglevél biztosítéki alap érték-					váltása ügyében)	877.883	86	23,127.395	69
papirjai:					Hitelezők			1,433.341	41
K 300.000— Magyar kir. állami já-	291.000				Visszleszámított váltók			4,387.632	18
radék 6% kölcsön á 97—					Forgalomban lévő 4 1/2%-os zálog-				
K 187.500— Magyar-korona-járadék	131.250				levelek	4,370.300			
4% kötvény á 70—					Forgalomban lévő kisoraolt 4 1/2%-os				
K 111.360— Magyar állami járadék	77.952		500.202		záloglevelek	56.300		4,426.600	
4% kötvény 1910. évi á 70—					Hátralékos tőke-kamatadó			56.129	63
Értékpapír készlet és függő kamatai			1,468.094	41	Fel nem vett záloglevél eszelvények	13.047	75		
Záloglevél készlet:					Fel nem vett osztalékok	115		13.162	75
Készletben levő 228.900— K 4 1/2%-os					Előre felvett kamatok	318.691	55		
intézeti záloglevél á 80— és függő					Átmeneti kamatok zálogleveleknél	66.379	50	385.071	05
kamatok			186.553	50	Nyereség-egyenleg:				
Tisztviselői nyugdíj-alap értékpapír-					Áthozat múlt évről	60.000			
jai és függő kamatai			592.925		1914. évi tiszta nyereség	802.780	60	862.780	60
Ingatlanok			30.000						
Hátralékos kamatok			65.697	73					
Leltár leírva									
			47,226.528	17				47,226.528	17

Arad, 1914. december hó 31-én.

Fodor Gyula, s. k.
ügyvezető-igazgató.Mategowaky Károly, s. k.
titkár-főkönyvelő.

Az igazgatóság:

Kintzig János, s. k. Leopold Zsigmond, s. k. Wj. Neuman Adolf, s. k. Ring Géza, s. k. Vásárhelyi Józsi, s. k. Wadowsky Gusztáv, s. k.
igazgató, igazgató, igazgató, vezérigazgató, igazgató, igazgató.

Jelen „Mérleg-számlát” a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk s azt helyesnek és teljesen rendben levőnek találtuk.

Arad, 1915. február 12-én.

Fuchs Ignác, s. k.
fel. biz. tag.Sarlót Domokos, s. k.
fel. biz. tag.Tenner József, s. k.
fel. biz. póttag.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk a t. Közgyűlésnek jelenteni, hogy a reánk ruházott feladatnak hiven megfelelően, a lefolyt 1914. évben is éber figyelemmel kísértük az Aradmegyei takarékpénztár ügyvitelét, ismételt megvizsgáltuk a pénztárakat, az értékkészleteket, az okmányokat és könyvvizsgálást, miáltal állandóan tudomással birtunk az intézet ügyeinek szabályszerű, pontos menetéről, valamint meggyőződést szereztünk arról a példás rendről, mely az ügykezelés minden ágában uralkodik.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1914. évi mérleget beható vizsgálat alá vettük és megnyugvással jelenthetjük a t. Közgyűlésnek, hogy az intézeti alapszabályok és kereskedelmi törvény rendelkezései minden tekintetben érvényre jutottak, továbbá, hogy a bemutatott

1914. évi „Mérleg-számla” adatai az intézet valóságos vagyoni állapotát tüntetik fel és hogy a „Veszteség- és nyereség-számla” szerint kimutatott 802 780 60 korona tiszta nyereség az 1914. évi valóságos eredményt képviseli, úgy, hogy az 1913. évről áthozott 60 000 — korona nyereség elővitellel együtt helyesen számol be az igazgatóság 862 780 korona 60 fillérenyi összes tiszta nyereség felől.

Mindenek alapján hozzájárulunk az Aradmegyei takarékpénztár igazgatóságának jelentéséhez, valamint a 862 780 korona 60 fillérenyi tiszta nyereség mikénti felhasználása iránti javaslatához, melyet elfogadásra ajánlunk a t. Közgyűlésnek.

Végül a magunk részére kérjük és az igazgatóság működésére nézve indítványozzuk, hogy a szokásos felmentvényt megszavazni méltóztassék.

Arad, 1915. évi február 12-én.

599

Az Aradmegyei takarékpénztár felügyelő-bizottsága:

Fuchs Ignác, s. k.
fel. biz. tag.Sarlót Domokos, s. k.
fel. biz. tag.Tenner József, s. k.
fel. biz. póttag.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája, könyvkötézet és betűtömböntője. Kiadótulajdonos: Aradi nyomda r. t.